

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ (ΕΥΔ)
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ 2014 - 2020 (ΠΑΑ)
ΜΟΝΑΔΑ: ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ

ΜΕΛΕΤΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΥΨΟΥΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΝΕΑΣ ΔΡΑΣΗΣ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ 10
«ΑΓΡΟ-ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ - ΚΛΙΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ»
στο πλαίσιο του προγράμματος «Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020»

ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ

Λάγκας Γ. – Βικελούδας Δ. – Τσομπανίκος Δ. Ο.Ε.

δ.τ. «ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΑΣΗ Ο.Ε.»

Εταιρεία Μελετών

Αλ. Μιχαηλίδη 3, 546 40

Θεσσαλονίκη

Τηλ 2310 85 14 84

Φαξ 2310 84 13 37

info@hellenicforests.gr

www.hellenicforests.gr

The European Agricultural
Fund for Rural Development
Europe investing in rural areas

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης
και Τροφίμων

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ (ΕΥΔ)
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ 2014 - 2020 (ΠΑΑ)
ΜΟΝΑΔΑ: ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ

ΜΕΛΕΤΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΥΨΟΥΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΝΕΑΣ ΔΡΑΣΗΣ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ 10
«ΑΓΡΟ-ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ - ΚΛΙΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ»
στο πλαίσιο του προγράμματος «Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020»

ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

I. Εισαγωγή – Αντικείμενο μελέτης.....	5
II. Νομικό καθεστώς	6
III. Περιγραφή του Μετρου 10 και της Δρασης 10.1.11	8
III.1 Γενική Περιγραφή του Μέτρου 10 (M10).....	8
III.2 Περιγραφή του Υπομέτρου 10.1.....	9
III.2.1 Συνεισφορά υπομέτρου 10.1 στην επίτευξη των γενικών στόχων της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής (ΚΓΠ).	10
III.2.2 Συνεισφορά του υπομέτρου 10.1 στις περιοχές Εστίασης (ΠΕ).....	10
III.3 Περιγραφή της Δρασης 10.1.11.....	12
III.3.1 Περιγραφή του τύπου Πράξης.....	12
III.3.2 Πεδίο Εφαρμογής της Δράσης.....	12
III.3.3 Δεσμεύσεις Δικαιούχων	12
III.3.4 Επιλέξιμοι Δικαιούχοι	13
III.3.5 Επιλέξιμες Δαπάνες	13
III.3.6 Όροι Επιλεξιμότητας.....	13
III.3.7 Είδος Στήριξης.....	13
IV. Μεθοδολογία υπολογισμού του ύψους ενίσχυσης	14
IV.1 Δεσμευση 1.....	14
IV.2 Δεσμευση 2.....	15
IV 2.1 Μεταφορά ζωικού κεφαλαίου (μετακίνηση).....	15
IV 2.2. Μεταφορά γάλακτος από ορεινό βοσκότοπο στο πλησιέστερο τυροκομείο	16
V. Υπολογισμός ύψους ενίσχυσης κτηνοτροφών - Δεσμευση 1.....	17
V.1 Προσδιορισμός αναγκών σε ζωοτροφή ανά κατηγορία ζώου	17
V.2 Υπολογισμός μηνιαίου κόστους ζωοτροφών ζωικής μονάδας.....	18
V.3 Υπολογισμός ύψους ενίσχυσης σε €/Ha ανα υψομετρική ζώνη	20
V.3.1. Πεδινή υψομετρική ζώνη (<600μ.).....	20
V.3.2 Ημιορεινή υψομετρική ζώνη (600-800 μ.).....	21
V.3.3 Ορεινή υψομετρική ζώνη (>800 μ.).....	22
VI. Υπολογισμός ύψους ενίσχυσης κτηνοτρόφων - Δέσμευση 2	24
VI.1 Υπολογισμός κόστους μεταφοράς ζωικού κεφαλαίου	24
VI. 1.1. Υπολογισμός κόστους μεταφοράς ζωικού κεφαλαίου (€/ζώο/χιλιόμετρο)	25
VI. 1.2 Μετατροπή κόστους μεταφοράς ζωικού κεφαλαίου σε €/ha/χιλιόμετρο	26
VI.2 Υπολογισμός του κόστους μεταφοράς γάλακτος από τον ορεινό βοσκότοπο στο πλησιέστερο τυροκομείο.....	30
VII. Συμπεράσματα.....	31
VII. 1 Ύψος Ενίσχυσης των δικαιούχων της Δέσμευσης 1	31
VII. 2 Ύψος Ενίσχυσης των δικαιούχων της Δέσμευσης 2	32
VIII ΠΗΓΕΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ - Βιβλιογραφία	33
Πηγές Δεδομένων	33
Βιβλιογραφικές Πηγές	33
Διαδικτυακές Πηγές.....	34

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1 Μηνιαίες Δαπάνες ζωοτροφών (€/ΖΜ)	20
Πίνακας 2 Υπολογισμός του ύψους ενίσχυσης σε €/Ha, ανά υψομετρική ζώνη.	23
Πίνακας 3 Υπολογισμός του Κόστους Μεταφοράς Ζωικού Κεφαλαίου.....	29
Πίνακας 4 Συγκεντρωτικός Πίνακας Ενίσχυσης για τις Δαπάνες Μεταφοράς Ζώων σε €/ha,.....	29
Πίνακας 5 Ύψος ενίσχυσης των Δικαιούχων της Δέσμευσης 1 σε €/ha ανά Υψομετρική Ζώνη.....	31
Πίνακας 6 Ύψος Συνολικής Ενίσχυσης των Δικαιούχων της Δέσμευσης 2 σε €/ha.....	32

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ – ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΜΕΛΕΤΗΣ

Η παρούσα μελέτη συντάσσεται στα πλαίσια της ανάθεσης στην εταιρεία μελετών «**Λάγκας Γ. -Βικελούδας Δ. – Τσομπανίκος Δ. Ο.Ε.**» με διακριτικό τίτλο «**ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΑΣΗ Ο.Ε.**», από την ΕΥΔ ΠΑΑ 2014-2020 για την υλοποίηση του έργου «Μελέτη για τον υπολογισμό του ύψους ενίσχυσης για την εφαρμογή της Δράσης 10.1.11: Βελτίωση της περιβαλλοντικής κατάστασης βοσκήσιμων γαιών σε περιοχές που αντιμετωπίζουν κίνδυνο ερημοποίησης λόγω διάβρωσης» του υπο μέτρου 10.1 του Μέτρου 10 «Γεωργοπεριβαλλοντικά και κλιματικά μέτρα» στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης Ελλάδας 2014-2020. Η νομική βάση του Μέτρου 10 και της Δράσης 10.1.11 είναι το άρθρο 28 «Ενισχύσεις για τη γεωργία, το περιβάλλον και το κλίμα» του Κανονισμού 1305/2013 για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 του Συμβουλίου.

Η μελέτη υλοποιείται επίσης στα πλαίσια του άρθρου 62 «Επαληθευσιμότητα και ελεγχιμότητα των μέτρων» παρ. 2 του Καν. 1305/2015 σύμφωνα με το οποίο: Όταν η ενίσχυση χορηγείται με βάση τις συνήθεις δαπάνες ή τις πρόσθετες δαπάνες και το απολεσθέν εισόδημα, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι σχετικοί υπολογισμοί είναι επαρκείς και ακριβείς, και πραγματοποιούνται εκ των προτέρων βάσει σωστού, δίκαιου και επαληθεύσιμου υπολογισμού. Για το σκοπό αυτό, ένας φορέας λειτουργικά ανεξάρτητος από τις αρχές που είναι αρμόδιες για την εφαρμογή του προγράμματος και διαθέτει την κατάλληλη τεχνογνωσία εκτελεί τους υπολογισμούς ή επιβεβαιώνει την ορθότητα και την ακρίβεια των υπολογισμών. Δήλωση που επιβεβαιώνει την ορθότητα και την ακρίβεια των υπολογισμών συμπεριλαμβάνεται στο πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης.

Αντικείμενο της παρούσας μελέτης είναι ο υπολογισμός και η τεκμηρίωση των πρόσθετων δαπανών, της απώλειας εισοδήματος και του κόστους συναλλαγής που συνεπάγεται για τους κτηνοτρόφους η εφαρμογή των δεσμεύσεων της Δράσης 10.1.11 «Βελτίωση της περιβαλλοντικής κατάστασης βοσκήσιμων γαιών σε περιοχές που αντιμετωπίζουν κίνδυνο ερημοποίησης λόγω διάβρωσης» του Μέτρου 10 του άρθρου 28 του Κανονισμού 1305/2013. Οι δεσμεύσεις της Δράσης επιγραμματικά αφορούν:

- Αναστολή της βόσκησης των βοσκήσιμων γαιών στην αρχή της κύριας βλαστητικής περιόδου, ώστε να δοθεί η δυνατότητα στη βλάστηση να αναπτυχθεί και
- Μετακίνηση του συνόλου του ζωικού κεφαλαίου σε ορεινές βοσκήσιμες γαίες για τουλάχιστον τέσσερις (4) συνεχόμενους μήνες το έτος.

II. ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ

Το βασικό νομικό πλαίσιο που διέπει το γεωργο-περιβαλλοντικό Μέτρο Μ10 - Δράση 10.1.11 είναι:

- Ο Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17^{ης} Δεκεμβρίου 2013 περί του καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας.
- Το άρθρο 28 του Κανονισμού (ΕΕ) με αριθμ. 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17^{ης} Δεκεμβρίου 2013 για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 του Συμβουλίου.
- Τα άρθρα του Κεφαλαίου I του τίτλου IV (πολλαπλή συμμόρφωση) του Κανονισμού (ΕΕ) με αριθμ. 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17^{ης} Δεκεμβρίου 2013 σχετικά με τη χρηματοδότηση, τη διαχείριση και την παρακολούθηση της κοινής γεωργικής πολιτικής και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 352/78 (ΕΚ) αριθ. 165/94, (ΕΚ) αριθ. 2799/98 (ΕΚ) αριθ. 814/2000 (ΕΚ) αριθ. 1290/2005 και (ΕΚ) αριθ. 485/2008 του Συμβουλίου.
- Τα άρθρα 43-47 του Κανονισμού (ΕΕ) με αριθ. 1307/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17^{ης} Δεκεμβρίου 2013 περί θεσπίσεως κανόνων για άμεσες ενισχύσεις στους γεωργούς βάσει καθεστώτων στήριξης στο πλαίσιο της Κοινής γεωργικής πολιτικής και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 73/2009 του Συμβουλίου.
- Τα άρθρα 9-10 του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) με αριθ. 808/2014 της Επιτροπής της 17^{ης} Ιουλίου 2014 σχετικά με την θέσπιση κανόνων εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ).
- Τα άρθρα 7-9 του κατ' εξουσιοδοτικού Κανονισμού (ΕΕ) με αριθ. 807/2014 της Επιτροπής της 11^{ης} Μαρτίου 2014 για την συμπλήρωση του Κανονισμού (ΕΕ) με αριθμ. 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) για και για τη θέσπιση μεταβατικών διατάξεων.
- ΚΥΑ 262385/2010 (ΦΕΚ509Β') «Εφαρμογή του καθεστώτος πολλαπλής συμμόρφωσης και λοιπά συμπληρωματικά μέτρα σε εκτέλεση του Κανονισμού (ΕΚ) 73/2009 και του κανονισμού 1698/05 του Συμβουλίου».
- ΚΥΑ 125347/568/2004 (ΦΕΚ 142Β'/2004) Κώδικες Ορθής Γεωργικής Πρακτικής (ΚΟΓΠ), όπως τροποποιήθηκε με την ΚΥΑ 140920/2005 (ΦΕΚ 1710Β').
- ΚΥΑ 301655/2004 (ΦΕΚ 166Β') «Χρηματοδότηση επενδύσεων για βελτίωση κλπ βοσκοτόπων σε ορεινές – μειονεκτικές περιοχές»

- Ν. υπ' αριθ. 4351/2015 (ΦΕΚ 164/Α'/4.12.2015) «Βοσκήσιμες Γαίες της Ελλάδας και άλλες διατάξεις».
- Ν. 4056/2012 (ΦΕΚ Α 52/12-3-2012) «Ρυθμίσεις για την κτηνοτροφία και τις κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις και άλλες διατάξεις», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
- Ν. 3208/2003 (ΦΕΚ 303/Α//2003) «Προστασία των δασικών οικοσυστημάτων, κατάρτιση δασολογίου, ρύθμιση εμπραγμάτων δικαιωμάτων επί δασών και δασικών εν γένει εκτάσεων και άλλες διατάξεις».
- Ν 998/1979 περί προστασίας των δασών και των δασικών εν γένει εκτάσεων της χώρας, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
- ΝΔ 86/1969 (ΦΕΚ 7 Α') Δασικός Κώδικας όπως τροποποιήθηκε και ισχύει
- Ν 3463/2006 (ΦΕΚ 114Α') «Κύρωση του κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων».
- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1/2005 του Συμβουλίου της 22 Δεκεμβρίου 2004 για την προστασία των ζώων κατά τη μεταφορά και συναφείς δραστηριότητες και για την τροποποίηση των οδηγιών 64/432/ΕΟΚ και 93/119/ΕΚ και του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 1255/97.

III. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ 10 ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ 10.1.11

III. Περιγραφή του Μετρου 10 και της Δρασης 10.1.11	8
III.1 Γενική Περιγραφή του Μέτρου 10 (M10).....	8
III.2 Περιγραφή του Υπομέτρου 10.1.....	9
III.2.1 Συνεισφορά υπομέτρου 10.1 στην επίτευξη των γενικών στόχων της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής (ΚΓΠ).....	10
III.2.2 Συνεισφορά του υπομέτρου 10.1 στις περιοχές Εστίασης (ΠΕ).....	10
III.3 Περιγραφή της Δρασης 10.1.11.....	12
III.3.1 Περιγραφή του τύπου Πράξης.....	12
III.3.2 Πεδίο Εφαρμογής της Δράσης.....	12
III.3.3 Δεσμεύσεις Δικαιούχων	12
III.3.4 Επιλέξιμοι Δικαιούχοι	13
III.3.5 Επιλέξιμες Δαπάνες	13
III.3.6 Όροι Επιλεξιμότητας.....	13
III.3.7 Είδος Στήριξης.....	13

III.1 ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ 10 (M10)

«Γεωργοπεριβαλλοντικά και Κλιματικά Μέτρα (άρθρο 28 του Κανονισμού 1305/2013).»

Η εφαρμογή του M10 βασίζεται στο πλαίσιο της SWOT ανάλυσης του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) της προγραμματικής περιόδου 2014-2020, όπου περιγράφονται οι ανάγκες της χώρας στον τομέα της γεωργία και που αφορούν στην προστασία:

- ✓ Της βιοποικιλότητας, των Γενετικών Πόρων και του Τοπίου,
- ✓ Των Υδατικών Πόρων και του
- ✓ Εδάφους

Επίσης το M10 εφαρμόζεται στα πλαίσια εκπλήρωσης των θεματικών στόχων (ΘΣ) 5 και (ΘΣ) 6 του Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης (ΣΕΣ) της Ελλάδας που πηγάζουν από το άρθρο 9 του Γενικού Κανονισμού των Κοινών Διατάξεων όλων των διαρθρωτικών ταμείων 1303/2013. Ο θεματικός στόχος 6 του ΣΕΣ αναφέρεται στη «Διατήρηση και προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικής χρήσης των πόρων», ενώ ο ΘΣ 5 αναφέρεται στην «προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης των κινδύνων». Από τα παραπάνω διαπιστώνεται η ανάγκη μετριασμού και προσαρμογής των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στον τομέα της γεωργίας μέσα από πρακτικές που στοχεύουν στην προστασία της βιοποικιλότητας, στην προστασία του εδάφους από την διάβρωση, τον κίνδυνο της ερημοποίησης, τη βελτίωση και αύξηση του δυναμικού και τη διατήρηση των υδάτινων πόρων. Η Ελλάδα, λόγω της μεγάλης ποικιλομορφίας των εδαφικών και κλιματικών συνθηκών, θεωρείται μια από τις πλουσιότερες χώρες της Ευρώπης σε φυσική βλάστηση και σε «άγρια» είδη, συγγενή των καλλιεργούμενων φυτών (cultivated wild relatives).

Με βάση την 2^η εξαετή έκθεση εφαρμογής της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ για την Ελλάδα οι περισσότερες πιέσεις στους τύπους οικοτόπων ασκούνται από τη γεωργία. Η διατήρηση της βιοποικιλότητας συνδέεται άρρηκτα με την γεωργική δραστηριότητα. Οι γεωργικές εκτάσεις συχνά υποστηρίζουν την άγρια πανίδα προσφέροντας τροφή, χώρους φωλιάσματος ή ακόμα και

χώρους κυνηγιού. Επίσης, ένας μεγάλος αριθμός ειδών πανίδας και χλωρίδας εξαρτάται άμεσα για την επιβίωση τους από τη συνέχιση των παραδοσιακών μορφών γεωργίας και κτηνοτροφίας. Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των αγροτικών εκτάσεων στην Ελλάδα σε συνδυασμό με γεωργικές πρακτικές όπως η αμειψισπορά και η αγρανάπαυση, οι μικτές γεωργοκτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις, ιδιαίτερα στις ορεινές και νησιωτικές περιοχές συμβάλλουν στη δημιουργία ενός μωσαϊκού τοπίων μεγάλης ποικιλότητας, τα οποία αποτελούν βιότοπο για ένα μεγάλο αριθμό ειδών της άγριας πανίδας που ζουν, τρέφονται και αναπαράγονται γύρω από τις καλλιέργειες.

Όσον αφορά τους υδάτινους πόρους, η γεωργία αποτελεί το σημαντικό χρήστη ύδατος (86%). Η βασική δράση του γεωργοπεριβαλλοντικού - κλιματικού μέτρου που αφορά στους υδάτινους πόρους είναι η μείωση της ρύπανσης του νερού από τη γεωργική δραστηριότητα που εφαρμόζεται στις ευπρόσβλητες από τη νιτρορύπανση περιοχές και σε άλλους σημαντικούς υδροτόπους της χώρας. Η αύξηση των εκτάσεων που έχουν χαρακτηριστεί ευπρόσβλητες στη νιτρορύπανση καταδεικνύει την ανάγκη για συνέχιση των προγραμμάτων και δράσεων που προωθούν πρακτικές ορθολογικής χρήσης των λιπασμάτων και φυτοπροστατευτικών.

Όσον αφορά το έδαφος, ο ρυθμός διάβρωσης επηρεάζεται τόσο από το κλίμα και τις αλλαγές στις χρήσεις γης, όσο και από τις πρακτικές διαχείρισης των γεωργικών εκμεταλλεύσεων. Η περιοχή της Μεσογείου είναι ιδιαίτερα επιρρεπής στη διάβρωση των εδαφών, καθώς υπόκειται σε μεγάλες περιόδους ξηρασίας ακολουθούμενης από έντονες διαβρωτικές βροχοπτώσεις, που πέφτουν σε επιφάνειες με μεγάλη κλίση με εύθραυστα εδάφη. Η Ελλάδα παρουσιάζει υψηλό εθνικό ρυθμό διάβρωσης εδαφών μεταξύ των χωρών της ΕΕ, ενώ βρίσκεται πάνω από τη μέση τιμή για την ΕΕ των 27.

Η οργανική ουσία του εδάφους αποτελεί πηγή τροφής για την πανίδα του εδάφους, και συμβάλλει στη βιοποικιλότητα του εδάφους, ενεργώντας ως δεξαμενή θρεπτικών ουσιών όπως το άζωτο, ο φώσφορος και το θείο, ενώ ταυτόχρονα αποτελεί τον κύριο συντελεστή γονιμότητας του εδάφους. Ο οργανικός άνθρακας του εδάφους υποστηρίζει τη δομή του εδάφους βελτιώνοντας το φυσικό περιβάλλον των ριζών, ώστε να διεισδύσουν μέσα στο έδαφος. Η Ελλάδα βρίσκεται στις χαμηλότερες θέσεις, μεταξύ των ευρωπαϊκών χωρών, σε περιεκτικότητα των εδαφών σε οργανικό άνθρακα/οργανική ουσία. Άλλωστε, και στο θεματικό στόχο 5 του ΣΕΣ καταγράφεται ο «μετριασμός της κλιματικής αλλαγής μέσω και της αποθήκευσης του άνθρακα στο έδαφος».

III.2 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΥΠΟΜΕΤΡΟΥ 10.1

«Ενισχύσεις σε γεωργο – περιβαλλοντικό - κλιματικές δεσμεύσεις»

Το υπομέτρο 10.1 έχει ως στόχο τη διατήρηση, την προώθηση και την εφαρμογή αιεφόρων γεωργικών πρακτικών **με ευνοϊκές συνέπειες για το περιβάλλον και το κλίμα**. Στο πλαίσιο του υπομέτρου 10.1, εφαρμόζονται οι παρακάτω δράσεις που περιλαμβάνουν πενταετείς δεσμεύσεις με δυνατότητα ετήσιας παράτασης και είναι οι εξής:

- 10.1.1 Προστασία της Άγριας Ορνιθοπανίδας
- 10.1.2 Προστασία του παραδοσιακού Ελαιώνα Αμφισσας
- 10.1.3 Διατήρηση αμπελοκομικής πρακτικής στον αμπελώνα Ν. Θήρας
- 10.1.4 Μείωση της ρύπανσης νερού από γεωργική δραστηριότητα
- 10.1.5 Περιβαλλοντική αναβάθμιση υποβαθμισμένων βοσκοτόπων
- 10.1.6 Διαχείριση των φυτικών υπολειμμάτων των κλαδεμάτων στην ελαιοκαλλιέργεια
- 10.1.7 Εναλλακτική καταπολέμηση ζιζανίων στους ορυζώνες

- 10.1.8 Εφαρμογή μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των μικρολεπιδόπττερων (ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ)
- 10.1.9 Διατήρηση απειλούμενων αυτόχθονων φυλών αγροτικών ζώων
- 10.1.10 Προστασία τοπικών αβελτίωτων πληθυσμών-ποικιλιών που κινδυνεύουν από γενετική διάβρωση
- 10.1.11 Βελτίωση περιβαλλοντικής κατάστασης βοσκήσιμων γαιών σε περιοχές που αντιμετωπίζουν κίνδυνο ερημοποίησης λόγω διάβρωσης

Το ελάχιστο των υπό ένταξη αγροτεμαχίων για το σύνολο των δράσεων του υπομέτρου 10.1 ανέρχεται σε 0,05Ha. Η ανάγκη προστασίας της βιοποικιλότητας και του τοπίου, καθώς και των φυσικών πόρων, έχει μια έντονη χωρική διάσταση. Για το λόγο αυτό, οι δράσεις του υπομέτρου είναι κατά κανόνα χωροθετημένες σε περιοχές της χώρας με αντίστοιχες ανάγκες και στοχευμένες σε συγκεκριμένες κατηγορίες καλλιεργειών.

III.2.1 Συνεισφορά υπομέτρου 10.1 στην επίτευξη των γενικών στόχων της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής (ΚΓΠ).

Το υπομέτρο συνεισφέρει στην επίτευξη του γενικού στόχου της ΚΓΠ –μέσω της στήριξης της αγροτικής ανάπτυξης – που αφορά στη διασφάλιση αφενός της βιώσιμης διαχείρισης των φυσικών πόρων και αφετέρου της δράσης για το κλίμα.

III.2.2 Συνεισφορά του υπομέτρου 10.1 στις περιοχές Εστίασης (ΠΕ)

➤ **Όσον αφορά στην προτεραιότητα 4**, το υπομέτρο συνεισφέρει στις ακόλουθες Περιοχές Εστίασης :

- 4α)** Αποκατάσταση, διατήρηση και ενίσχυση της βιοποικιλότητας, συμπεριλαμβανομένων των περιοχών Natura 2000, και εντός των περιοχών που αντιμετωπίζουν φυσικά ή άλλα ειδικά μειονεκτήματα, της γεωργίας Υψηλής Φυσικής Αξίας (High Nature Value areas) και της κατάστασης των ευρωπαϊκών τοπίων (άρθρο 5, παρ. 4^α του Καν. (ΕΕ) 1305/2013).

Το υπομέτρο συμβάλλει στην αποκατάσταση, διατήρηση και ενίσχυση της βιοποικιλότητας κυρίως μέσω των δράσεων της προστασίας της ορνιθοπανίδας, της εναλλακτικής καταπολέμηση ζιζανίων στους ορυζώνες, της εφαρμογής της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των μικρολεπιδόπττερων (ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ), της διατήρησης των απειλούμενων αυτόχθονων φυλών αγροτικών ζώων, της προστασίας των τοπικών αβελτίωτων πληθυσμών-ποικιλιών που κινδυνεύουν από γενετική διάβρωση και της βελτίωσης της περιβαλλοντικής κατάστασης βοσκήσιμων γαιών σε περιοχές που αντιμετωπίζουν κίνδυνο ερημοποίησης λόγω διάβρωσης.

- 4β)** Βελτίωση της διαχείρισης των υδάτων, συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης των λιπασμάτων και των φυτοφαρμάκων (άρθρο 5, παρ. 4β του Καν. (ΕΕ) 1305/2013). Το υπομέτρο συμβάλλει στην περιοχή εστίασης κυρίως με την βελτίωση της ποιότητας των επιφανειακών και υπογείων υδάτων, που επιτυγχάνεται μέσω της μείωσης της περιεκτικότητας τους σε νιτρικά και φωσφορικά ιόντα και φυτοπροστατευτικά προερχόμενα από την γεωργική δραστηριότητα από την εφαρμογή των δράσεων μείωσης της ρύπανσης νερού από την γεωργική δραστηριότητα, της εναλλακτικής καταπολέμηση ζιζανίων στους ορυζώνες και της εφαρμογής της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των μικρολεπιδόπττερων.

- 4γ)** Πρόληψη της διάβρωσης του εδάφους και βελτίωση της διαχείρισης αυτού (άρθρο 5, παρ. 4γ του Καν. (ΕΕ) 1305/2013). Το υπομέτρο συμβάλλει στην περιοχή εστίασης

κυρίως μέσω των δράσεων της περιβαλλοντικής αναβάθμισης υποβαθμισμένων βοσκοτόπων, της βελτίωσης της περιβαλλοντικής κατάστασης βοσκήσιμων γαιών σε περιοχές που αντιμετωπίζουν κίνδυνο ερημοποίησης λόγω διάβρωσης, της διαχείρισης φυτικών υπολειμμάτων των κλαδεμάτων στην ελαιοκαλλιέργεια και της μείωσης της ρύπανσης του νερού από γεωργική δραστηριότητα.

➤ **Όσον αφορά στην προτεραιότητα 5**, το υπομέτρο συνεισφέρει στις ακόλουθες Περιοχές Εστίασης:

- 5α)** Αύξηση της αποδοτικότητας της χρήσης του ύδατος από τη γεωργία. Η διατήρηση των υδατικών πόρων επιτυγχάνεται μέσω της μείωσης της ζήτησης /κατανάλωσης του αρδευτικού ύδατος. Αφορά τις πρακτικές της αγρανάπαυσης και της αμειψισποράς με ξηρικές καλλιέργειες της δράσης μείωσης της ρύπανσης του νερού από γεωργικές δραστηριότητες.
- 5δ)** Μείωση των εκπομπών των αερίων θερμοκηπίου και αμμωνίας από τη γεωργία. Το υπομέτρο συμβάλλει στην άμβλυνση των επιπτώσεων της γεωργικής δραστηριότητας από την κλιματική αλλαγή μέσω της υλοποίησης των δράσεων όπως της μείωσης της ρύπανσης νερού από γεωργική δραστηριότητα, της περιβαλλοντικής αναβάθμισης υποβαθμισμένων βοσκοτόπων, της βελτίωσης της περιβαλλοντικής κατάστασης βοσκήσιμων γαιών σε περιοχές που αντιμετωπίζουν κίνδυνο ερημοποίησης λόγω διάβρωσης και ειδικότερα μέσω i) της μείωσης των εκπομπών (N₂O) λόγω της μη εφαρμογής αζωτούχων λιπασμάτων στις υπό αγρανάπαυση γεωργικές εκτάσεις και στις γεωργικές εκτάσεις της παρυδάτιας ζώνης ανάσχεσης, καθώς και λόγω μείωσης της εφαρμογής αζωτούχων λιπασμάτων στα λιγότερα απαιτητικά σε άζωτο φυτά της ξηρικής αμειψισποράς ii) μείωσης των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα (CO₂) από την γεωργική δραστηριότητα, τόσο λόγω μείωσης ή της μη εφαρμογής, κατά περίπτωση χημικών εισροών (αζωτούχα και άλλα λιπάσματα –φυτοπροστατευτικά προϊόντα) στις υπό αγρανάπαυση γεωργικές εκτάσεις, στις γεωργικές εκτάσεις της παρυδάτιας ζώνης ανάσχεσης και στις εκτάσεις υπό ξηρική αμειψισπορά και η μείωση των αζωτούχων λιπασμάτων στις ευπρόσβλητες στα νιτρικά ζώνες και επομένως μείωσης των εκπεμπόμενων κατά την παραγωγή των εισροών αυτών ποσοτήτων CO₂, όσο και λόγω της μειωμένης καταναλισκόμενης ενέργειας για την διαχείριση των αγροτεμαχίων.
- 5ε)** Προώθηση της διατήρησης και δέσμευσης του διοξειδίου του άνθρακα στη γεωργία και στη δασοκομία (άρθρο 5, παρ. 5^α, 5δ και 5^ε του Καν. (ΕΕ) 1305/2013). Η μη κατεργασία του εδάφους στις υπό αγρανάπαυση εκτάσεις και στις γεωργικές εκτάσεις της παρυδάτιας ζώνης ανάσχεσης της δράσης «μείωση της ρύπανσης νερού από γεωργική δραστηριότητα», εξασφαλίζει την ελαχιστοποίηση της αποδέσμευσης του δεσμευμένου στο έδαφος άνθρακα προς την ατμόσφαιρα. Επίσης και οι δράσεις όπως αναβάθμισης υποβαθμισμένων βοσκοτόπων, βελτίωση της περιβαλλοντικής κατάστασης βοσκήσιμων γαιών σε περιοχές που αντιμετωπίζουν κίνδυνο ερημοποίησης λόγω διάβρωσης και η διαχείριση φυτικών υπολειμμάτων των κλαδεμάτων στην ελαιοκαλλιέργεια στοχεύουν στη δέσμευση του διοξειδίου του άνθρακα στο έδαφος.

III.3 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ 10.1.11

«Βελτίωση της περιβαλλοντικής κατάστασης βοσκήσιμων γαιών σε περιοχές που αντιμετωπίζουν κίνδυνο ερημοποίησης λόγω διάβρωσης»

III.3.1 Περιγραφή του τύπου Πράξης

Η δράση στοχεύει στη βελτίωση της υφιστάμενης κατάστασης των βοσκήσιμων γαιών που αντιμετωπίζουν υψηλό ή μέτριο κίνδυνο ερημοποίησης λόγω διάβρωσης. Η μείωση του κινδύνου ερημοποίησης λόγω διάβρωσης του εδάφους (περιοχή εστίασης 4γ) επιτυγχάνεται μέσω ρύθμισης της εποχής ή της έντασης της βόσκησης η οποία επιφέρει αύξηση της φυτοκάλυψης του εδάφους και της παραγόμενης βιομάζας και κατά συνέπεια αύξηση της δέσμευσης του άνθρακα του εδάφους (περιοχή εστίασης 5ε). Επιπλέον, η αντιμετώπιση της διάβρωσης αναμένεται να έχει ως αποτέλεσμα την ενίσχυση της βιοποικιλότητας (περιοχή εστίασης 4α) και τη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης των βοσκήσιμων γαιών.

III.3.2 Πεδίο Εφαρμογής της Δράσης

Η Δράση θα εφαρμοστεί σε:

α) σε ιδιωτικές βοσκήσιμες γαίες από τον ιδιοκτήτη ή τον εκμισθωτή της. Οι ιδιωτικές βοσκήσιμες γαίες θα πρέπει να υπάγονται στις περιπτώσεις του άρθρου 10 του Ν. 3208/2003 (ΦΕΚ 303/Α').

β) σε δημόσιες βοσκήσιμες γαίες ή βοσκήσιμες γαίες ΟΤΑ από κτηνοτρόφο ή ομάδα κτηνοτρόφων. Στην περίπτωση αυτή, εντάσσεται το σύνολο της βοσκήσιμης γαίας και όχι επιμέρους τμήματα αυτής, με την συμμετοχή του συνόλου των κτηνοτρόφων που τη διαχειρίζονται.

Σε κάθε περίπτωση οι ενταγμένες εκτάσεις θα πρέπει να κατέχονται νόμιμα κατ' έτος και για όλη την περίοδο της δέσμευσης.

Οι δεσμεύσεις που αναλαμβάνεται στο πλαίσιο της δράσης είναι πενταετούς διάρκειας και εφαρμόζονται σε βοσκήσιμες γαίες με αυτοφυή βλάστηση.

III.3.3 Δεσμεύσεις Δικαιούχων

Δέσμευση 1

Να αναστείλουν την βόσκηση των βοσκήσιμων γαιών στην αρχή της κύριας βλαστητικής περιόδου, ώστε να δοθεί η δυνατότητα στην βλάστηση να αναπτυχθεί, και συγκεκριμένα:

α) στους μήνες Μάρτιο και Απρίλιο στη πεδινή υψομετρική ζώνη (<600μ.),

β) στους μήνες Απρίλιο και Μάιο στην ημιορεινή υψομετρική ζώνη (600-800 μ.) και

γ) και για τον μήνα Μάιο στην ορεινή υψομετρική ζώνη (>800μ.).

Η περίοδος που ο βοσκότοπος δεν βόσκειται, καλύπτει την έναρξη της κύριας βλαστητικής περιόδου και έχει τέτοια διάρκεια, ώστε δίνεται, κατά το δυνατό, στη φυτική βλάστηση η δυνατότητα να ανθοφορήσει, εξασφαλίζοντας έτσι την ανάκαμψη της βλάστησης και κατά συνέπεια τη μείωση του κινδύνου της διάβρωσης του εδάφους.

Το γεωγραφικό πεδίο της δέσμευσης καλύπτει τις περιοχές της χώρας που παρουσιάζουν υψηλό κίνδυνο ερημοποίησης λόγω διάβρωσης, όπως αποτυπώνεται στο χάρτη που διαθέτει η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του ΠΑΑ 2014-2020. Η δέσμευση 1 αφορά αποκλειστικά μη μετακινούμενους κτηνοτρόφους.

Δέσμευση 2

Να μετακινούν το σύνολο του ζωικού κεφαλαίου σε ορεινές βοσκήσιμες γαίες για τουλάχιστον τέσσερις (4) συνεχόμενους μήνες το έτος. Η διατήρηση της παραδοσιακής πρακτικής της μετακινούμενης κτηνοτροφίας συμβάλει στη διατήρηση της βιοποικιλότητας των βοσκοτόπων. Η πρακτική αυτή, ιδιαίτερα διαδεδομένη στο παρελθόν, φθίνει τις τελευταίες δεκαετίες και σήμερα ασκείται από σχετικά μικρό αριθμό κτηνοτρόφων, με αποτέλεσμα την υποβόσκηση ή ακόμα και εγκατάλειψη της βόσκησης που παρατηρείται συχνά στα ορεινά (στην ηπειρωτική Ελλάδα λιβάδια >800μ. και ψευδοαλπικά λιβάδια >1200μ.) και παράλληλα στην υπερβόσκηση εκτάσεων χαμηλού υψομέτρου, όπως επισημαίνεται στη SWOT ανάλυση του ΠΑΑ 2014-2020.

Το γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής της δέσμευσης 2, καλύπτει τις περιοχές της χώρας που παρουσιάζουν υψηλό ή μέτριο κίνδυνο ερημοποίησης λόγω διάβρωσης, όπως αποτυπώνεται στον παραπάνω αναφερόμενο χάρτη. Το γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής της δράσης, αφορά τον πεδινό βοσκότοπο του μετακινούμενου κτηνοτρόφου. Για την επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων της δράσης, **ο ορεινός βοσκότοπος στον οποίο μετακινούνται τα ζώα, δύναται να βρίσκεται και εκτός του γεωγραφικού πεδίου εφαρμογής της δέσμευσης**. Η δέσμευση 2 αφορά αποκλειστικά μετακινούμενους κτηνοτρόφους.

III.3.4 Επιλέξιμοι Δικαιούχοι

Επιλέξιμοι Δικαιούχοι της Δράσης είναι:

- Γεωργοί, φυσικά και νομικά πρόσωπα ή ομάδες αυτών, οι οποίοι είναι κάτοχοι γεωργικής γης.
- Σχετικά με την Δέσμευση 1: Δικαιούχοι είναι αποκλειστικά μη μετακινούμενοι κτηνοτρόφοι.
- Σχετικά με την Δέσμευση 2: Δικαιούχοι είναι αποκλειστικά μετακινούμενοι κτηνοτρόφοι.

III.3.5 Επιλέξιμες Δαπάνες

Οι ενισχύσεις χορηγούνται ετησίως για να αποζημιώσουν τους δικαιούχους για το διαφυγόν εισόδημα και τις πρόσθετες δαπάνες κατά περίπτωση, ως αποτέλεσμα των δεσμεύσεων που αναλήφθηκαν. Επιλέξιμα για ενίσχυση ζώα είναι τα πρόβατα, οι αίγες και τα βοοειδή.

Το ύψος ενίσχυσης διαμορφώνεται ως ακολούθως:

- Δέσμευση 1: Πρόσθετες δαπάνες για την αγορά ζωοτροφής για τον επιπλέον χρόνο που τα ζώα θα παραμείνουν στο στάβλο.
- Δέσμευση 2: Πρόσθετες δαπάνες για τη κάλυψη των εξόδων μετακίνησης των ζώων σε ορεινό υποβοσκημένο βοσκότοπο.

III.3.6 Όροι Επιλεξιμότητας

Οι βοσκήσιμες γαίες της εκμετάλλευσης που θα ενταχθούν στη δράση, πρέπει να πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- Να έχουν ελάχιστο μέγεθος 10 ha,
- Να είναι δηλωμένες στην πλέον πρόσφατη ΕΑΕ του ενδιαφερομένου.

III.3.7 Είδος Στήριξης

Οι ενισχύσεις αποζημιώνουν τους δικαιούχους για το διαφυγόν εισόδημα και τις πρόσθετες δαπάνες, κατά περίπτωση, ως αποτέλεσμα της τήρησης των δεσμεύσεων που αναλαμβάνονται.

IV. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΥΨΟΥΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

IV. Μεθοδολογία υπολογισμού του υψους ενίσχυσης	14
IV.1 Δεσμευση 1.....	14
IV.2 Δεσμευση 2.....	15
IV 2.1 Μεταφορά ζωικού κεφαλαίου (μετακίνηση).....	15
IV 2.2. Μεταφορά γάλακτος από ορεινό βοσκότοπο στο πλησιέστερο τυροκομείο	16

Η εκτίμηση των απολεσθέντων κερδών των κτηνοτρόφων θα γίνει σύμφωνα με τη μεθοδολογία όπως αυτή αναλύεται παρακάτω και σύμφωνα με το άρθρο 28 «Ενισχύσεις για τη Γεωργία, το περιβάλλον και το κλίμα» του Κανονισμού 1305/2013. Η εκτιμώμενη ενίσχυση δεν δύναται να υπερβεί τα 450€ ανά εκτάριο ετησίως σύμφωνα με την παράγραφο 8 του άρθρου 28 και του Παραρτήματος II του Κανονισμού 1305/2013.

Η μεθοδολογία έχει ως εξής:

IV.1 ΔΕΣΜΕΥΣΗ 1

Σχετικά με την δέσμευση 1 της Δράσης: Αναστολή βόσκησης των βοσκήσιμων γαιών στην αρχή της κύριας βλαστητικής περιόδου

- α) τους μήνες Μάρτιο και Απρίλιο στη πεδινή υψομετρική ζώνη (<600 μ.),
- β) τους μήνες Απρίλιο και Μάιο στην ημιορεινή υψομετρική ζώνη (600-800 μ.)
- γ) το μήνα Μάιο στην ορεινή υψομετρική ζώνη (>800μ.).

Η Μεθοδολογία θα βασιστεί στον υπολογισμό απολεσθέντων κερδών των δικαιούχων με την ανάληψη αυτής της δέσμευσης όπως: Υπολογισμός δαπανών εκτροφής για επιπλέον 1-2 μήνες βάση τιμών εμπορίου ανά είδος ζώου και γεωγραφικής μονάδας. Επιπλέον κριτήρια που θα ληφθούν υπόψη στην μεθοδολογία θα είναι η κατηγοριοποίηση της υψομετρικής ζώνης των βοσκήσιμων γαιών ανά περιοχή και ο υψηλός κίνδυνος ερημοποίησης των περιοχών της χώρας σύμφωνα με τον χάρτη που επισυνάπτεται στην αναφερόμενη Δράση 10.1.11, μιας και το γεωγραφικό πεδίο της δέσμευσης θα καλύψει περιοχές της χώρας που παρουσιάζουν υψηλό κίνδυνο ερημοποίησης. Το ύψος ενίσχυσης (E) υπολογίζεται ως το γινόμενο

$$E = K * B \text{ (€ha)}$$

K: Κόστος ζωοτροφών ανά μήνα (€/MΖΜ)

B: Βοσκοϊκανότητα ανά υψομετρική ζώνη (MΖΜ/ha)

Ο υπολογισμός της ενίσχυσης των κτηνοτρόφων περιγράφεται παρακάτω:

A. Προσδιορισμός αναγκών σε ζωοτροφή (χλγ/ΖΜ)

Με βάση βιβλιογραφικά και εμπειρικά δεδομένα καθορίζονται οι μηνιαίες ανάγκες σε ζωοτροφή σε χλγ/ΖΜ

B. Υπολογισμός μηνιαίου κόστους ζωοτροφών ζωικής μονάδας (€/ΖΜ)

Οι τιμές των ζωοτροφών που χρησιμοποιήθηκαν ανά περιφέρεια είναι τιμές εμπορίου που υπολογίστηκαν μετά από έρευνα αγοράς που πραγματοποιήθηκε σε επίπεδο περιφέρειας. Όταν υπήρχαν 2 ή και παραπάνω διαφορετικές τιμές εμπορίου για την ίδια περιφέρεια, υπολογίστηκε ο μέσος όρος αυτών των τιμών. Με βάση τα παραπάνω υπολογίζεται το μηνιαίο κόστος ανά ΖΜ για κάθε Περιφέρεια.

Γ. Υπολογισμός ύψους ενίσχυσης σε €/Ha ανά υψομετρική ζώνη

Υπολογίζεται το ύψος ενίσχυσης για κάθε Περιφέρεια και με βάση τη βοσκοϊκανότητα κάθε υψομετρικής ζώνης, για 2 μήνες για την Πεδινή και Ημιορεινή και 1 μήνα για την Ορεινή ζώνη, ετησίως, σύμφωνα με τις Προδιαγραφές των Προσωρινών Διαχειριστικών Σχεδίων Βόσκησης και με τα όσα ορίζονται στο Μέτρο 10.

IV.2 ΔΕΣΜΕΥΣΗ 2

Σχετικά με την δέσμευση 2 της Δράσης: Μετακίνηση ζωικού κεφαλαίου σε ορεινές βοσκήσιμες γαίες για τουλάχιστον 4 συνεχόμενους μήνες το έτος.

Η μετακίνηση των κτηνοτρόφων και του ζωικού κεφαλαίου τους σε ορεινούς βοσκότοπους αποτελεί παραδοσιακή πρακτική, η οποία αφενός ενέχει πλήθος δυσκολιών/δαπανών και αφετέρου βελτιώνει την υγεία του ζωικού κεφαλαίου, την αναπαραγωγική διαδικασία καθώς και την ποιότητα των κτηνοτροφικών προϊόντων.

Η Μεθοδολογία θα βασιστεί στον υπολογισμό των απολεσθέντων κερδών των δικαιούχων με την ανάληψη αυτής της δέσμευσης. Ο υπολογισμός των απολεσθέντων κερδών βασίζεται στα επιπλέον έξοδα που καλείται να καλύψει ο κτηνοτρόφος όπως αυτά αναλύονται σε κόστη που προκύπτουν από το Ζωικό Κεφάλαιο (μεταφορά Ζωικού Κεφαλαίου) και σε κόστη που προκύπτουν από τον Κτηνοτρόφο (καθημερινή μεταφορά γάλακτος σε τυροκομείο), ως αποτέλεσμα της μετακίνησης της κτηνοτροφικής εκμετάλλευσης:

IV 2.1 Μεταφορά ζωικού κεφαλαίου (μετακίνηση)

Πρόκειται για κόστος που μεταβάλλεται με τον **αριθμό και είδος** των ζώων που μετακινούνται καθώς και τη **χιλιομετρική απόσταση μετακίνησης**. Οι Δαπάνες μεταφοράς (Δ) του ζωικού κεφαλαίου είναι το γινόμενο:

$$\Delta = K * \Pi * X \text{ (€/ha)}$$

K: Κόστος μεταφοράς (€/ζώο/χιλιόμετρο)

Π: Ελάχιστη πυκνότητα βόσκησης (ΜΖΜ/ha)

X: Χιλιομετρική απόσταση (χλμ.)

Η μεθοδολογία υπολογισμού της ενίσχυσης σε €/ha περιγράφεται παρακάτω:

A. Υπολογισμός κόστους μεταφοράς ανά είδος ζώου σε €/ΖΜ/χλμ.

Οι τιμές μεταφοράς των ζώων (αιγοπρόβατα και βοοειδή) στα ορεινά βοσκοτόπια προήλθαν από επικοινωνία με πιστοποιημένους μεταφορείς του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης ανά περιφέρεια που μεταφέρουν αιγοπρόβατα και βοοειδή στα ορεινά βοσκοτόπια. (Κεφάλαιο VIII Πηγές Δεδομένων – Βιβλιογραφία)

Β. Μετατροπή κόστους μεταφοράς σε €/ha/χλμ.

Επειδή το Μέτρο 10 επιδοτεί τον βοσκότοπο (όχι το ζωικό κεφάλαιο) και με στόχο την συσχέτιση των βοσκόντων ζώων με τον βοσκότοπο χρησιμοποιήθηκε ως πυκνότητα βόσκησης η μέση βοσκοϊκανότητα των ποολίβαδων της ορεινής ζώνης, η οποία αναφέρεται στον πίνακα 3 των Προσωρινών Διαχειριστικών Σχεδίων Βόσκησης και ανέρχεται σε 5 Μηνιαίες Μεγάλες Μονάδες Ζώου ανά εκτάριο. **Για 4 μήνες βόσκησης στις περιοχές αυτές, η πυκνότητα βόσκησης θα ανέλθει σε 1,25 βοοειδή /ha ή 8,375 αιγοπρόβατα / ha** με στόχο την αποφυγή της υπερβόσκησης στα ορεινά βοσκοτόπια μετακίνησης.

Γ. Υπολογισμός ενίσχυσης σε €/ha

Εφόσον έχει υπολογιστεί το κόστος μεταφοράς του ζωικού κεφαλαίου σε €/ha/χλμ. ταξινομούνται οι χιλιομετρικές αποστάσεις σε 7 κλάσεις ανά 50χλμ (50-100, 100-150 κλπ.) όπου για κάθε είδος ζώου, γεωγραφική μονάδα και χιλιομετρική κλάση υπολογίζεται το ύψος ενίσχυσης σε €/ha. Για τον υπολογισμό της ενίσχυσης σε κάθε κλάση, ως χιλιομετρική μετακίνηση χρησιμοποιήθηκε ο μέσος όρος της κάθε κλάσης, δύο φορές αφού υπολογίζουμε μία μετακίνηση στην αρχή και μία στο τέλος της περιόδου βόσκησης.

IV 2.2. Μεταφορά γάλακτος από ορεινό βοσκότοπο στο πλησιέστερο τυροκομείο

Επιπλέον κόστος της πρακτικής της μετακινούμενης κτηνοτροφίας αποτελεί η καθημερινή μεταφορά του γάλακτος από ορεινό θερινό βοσκότοπο στο πλησιέστερο τυροκομείο. Θα υπολογιστεί για μέση απόσταση μετακίνησης 20 χλμ.

V. ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΥΨΟΥΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΩΝ - ΔΕΣΜΕΥΣΗ 1

V. Υπολογισμός υψους ενίσχυσης κτηνοτροφών - Δεσμευση 1.....	17
V.1 Προσδιορισμός αναγκών σε ζωοτροφή ανά κατηγορία ζώου.....	17
V.2 Υπολογισμός μηνιαίου κόστους ζωοτροφών ζωικής μονάδας.....	18
V.3 Υπολογισμός ύψους ενίσχυσης σε €/Ha ανα υψομετρική ζώνη	20
V.3.1. Πεδινή υψομετρική ζώνη (<600μ.).....	20
V.3.2 Ημιορεινή υψομετρική ζώνη (600-800 μ.).....	21
V.3.3 Ορεινή υψομετρική ζώνη (>800 μ.).....	22

V.1 ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΑΝΑΓΚΩΝ ΣΕ ΖΩΟΤΡΟΦΗ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΖΩΟΥ

Η ημερήσια κατανάλωση σε βοσκήσιμη ύλη των αιγοπροβάτων ανέρχεται σε 3% του σωματικού τους βάρους (Ζέρβας κ.ά. 2004). Το βάρος αυτό, όμως, επηρεάζεται από τη φυλή στην οποία ανήκει και το φυσιολογικό στάδιο κάθε ζώου. Ειδικά στα πρόβατα, το σωματικό βάρος κυμαίνεται από 35-50 για τα θηλυκά και 40-70 χιλγ. για τα αρσενικά ζώα των φυλών που εκτρέφονται εκτατικά, δηλ. για εκείνες που βόσκουν σε φυσικούς βοσκοτόπους και περιλαμβάνουν τις ορεινές κυρίως φυλές (π.χ. Μπούτσικο, Σφακίων, Κεφαλληνίας), αλλά και τις εκτατικά εκτρεφόμενες πεδινές φυλές (π.χ. Θράκης, Καραγκούνικη, Σερρών). Αυτό σημαίνει μέσο σωματικό βάρος 50 χιλγ. περίπου. Το ίδιο ισχύει και για τις αίγες με κύρια φυλή την εγχώρια που αξιοποιεί τους βοσκοτόπους (Χατζημηνάογλου 2001). **Άρα, οι μέσες ημερήσιες ανάγκες σε βοσκήσιμη ύλη των αιγοπροβάτων υπολογίζονται σε 1,5 χιλγ./ανά κεφαλή ζώου και οι μηνιαίες σε 1,5X30 ημέρες=45 χιλγ./ανά κεφαλή ζώου.**

Στα βοοειδή, οι φυλές που βόσκουν στους βοσκοτόπους είναι βασικά κρεοπαραγωγικής παραγωγικής κατεύθυνσης. Η ζωική μονάδα που αντιπροσωπεύει τις φυλές αυτές, γνωστή και ανεξαρτήτως φύλου και ισοδυναμεί με 6,67 πρόβατα ή αίγες ανεξαρτήτως ηλικίας ή φύλου. Κατά συνέπεια, **οι ημερήσιες ανάγκες σε βοσκήσιμη ύλη ενός βοοειδούς ανέρχονται σε 1,5X6,67=10 χιλγ. και οι μηνιαίες σε 10X30 ημέρες=300 χιλγ./MΖΜ (Κατσαούνης 200).**

Οι παραπάνω ανάγκες των ζώων δεν καλύπτονται εξ ολοκλήρου από τους βοσκοτόπους, γιατί η βοσκήσιμη ύλη παρουσιάζει μια εποχιακή διακύμανση με μέγιστη αύξηση την άνοιξη και ελάχιστη το καλοκαίρι στην πεδινή ζώνη (0-600 μ. υψόμετρο) και το χειμώνα στην ορεινή (>800 μ. υψόμετρο), ενώ στην ημιορεινή ζώνη (601-800 μ. υψόμετρο) η μειωμένη παραγωγή βοσκήσιμης ύλης παρουσιάζεται τόσο το καλοκαίρι, όσο και το χειμώνα (Παπαναστάσης και Ισπικούδης 2012). Αυτό σημαίνει ότι τα ζώα θα πρέπει να χρησιμοποιήσουν και άλλες πηγές ζωοτροφών για να καλύψουν τις διατροφικές τους ανάγκες μέσα στο έτος (π.χ. γρασίδια, εγκαταλειμμένους αγρούς, καλαμιές, λειμώνες, δάση, αλλά και συγκομιζόμενες ζωοτροφές, όπως είναι οι σανοί και οι καρποί) (Παπαναστάσης 2009). Κατά κανόνα, η διάρκεια βόσκησης των ζώων στους φυσικούς βοσκοτόπους κυμαίνεται από 7-9 μήνες στην πεδινή ζώνη, 6-8 στην ημιορεινή και 4-6 στην ορεινή ζώνη ή 6-7 μήνες κατά μέσο όρο για όλη τη χώρα (Παπαναστάσης 2009). Για τις ανάγκες του παρόντος μέτρου θα ληφθούν οι 6 μήνες ως μέσος όρος, όπως προβλέπεται εξάλλου και στην ΚΥΑ των Προδιαγραφών των Προσωρινών Διαχειριστικών Σχεδίων Βόσκησης (ΚΥΑ αριθ. 117394/2932/12-12-2014).

Από την άλλη μεριά, η λιβαδική παραγωγή δεν είναι η ίδια σε όλους τους βοσκοτόπους. Αντίθετα, υπάρχουν μεγάλες διαφορές μεταξύ των τεσσάρων τύπων βοσκοτόπων (ποολίβαδα, φρυγανολίβαδα, θαμνολίβαδα, δασολίβαδα), μεταξύ υψομετρικών ζωνών και μεταξύ των διαφόρων ποιοτήτων τόπου (εδάφους), ενώ στον ίδιο βοσκότοπο παρουσιάζονται διαφορές από έτος σε έτος, ανάλογα κυρίως με τη βροχόπτωση (Παπαναστάσης και Ισπικούδης 2012). Από όλους αυτούς τους παράγοντες, οι σπουδαιότεροι είναι ο τύπος βοσκοτόπου και η υψομετρική ζώνη. **Για τις ανάγκες του παρόντος μέτρου, η συζήτηση θα περιοριστεί στα ποολίβαδα, επειδή αυτά περιλαμβάνονται στις κατηγορίες επιλεξιμότητας του ΟΠΕΚΕΠΕ, με τις οποίες κατανέμονται σήμερα οι βοσκότοποι στους δικαιούχους για άμεση κοινοτική ενίσχυση κτηνοτρόφους.** Όπως σε όλους τους βοσκοτόπους, έτσι και στα ποολίβαδα, η παραγωγή βοσκήσιμης ύλης αυξάνει με το υψόμετρο εξαιτίας κυρίως της αύξησης των ετήσιων κατακρημνισμάτων (Παπαναστάσης 1982). Στο παρόν μέτρο, προτείνεται η χρήση των τριών υψομετρικών ζωνών που χρησιμοποιείται παραδοσιακά από την Εθνική Στατιστική Υπηρεσία (σήμερα ΕΛΣΤΑΤ), δηλαδή την πεδινή, την ημιορεινή και την ορεινή ζώνη, όπως αναφέρθηκαν και παραπάνω.

Σύμφωνα με τις Προδιαγραφές των Προσωρινών Διαχειριστικών Σχεδίων Βόσκησης, η λιβαδική παραγωγή των ποολίβαδων στις τρεις υψομετρικές κυμαίνεται ανάλογα με την ποιότητα τόπου, αλλά για πρακτικούς λόγους θα ληφθεί ο μέσος όρος για τις ανάγκες του παρόντος μέτρου. Επειδή, όμως, πρέπει να εφαρμοστεί κανονική βόσκηση που ανταποκρίνεται στη βοσκοϊκανότητα, το ποσό που επιτρέπεται να αφαιρεθεί με τη βόσκηση δεν υπερβαίνει το 50% της λιβαδικής παραγωγής, σύμφωνα με τις αρχές της ορθολογικής διαχείρισης των βοσκοτόπων (Παπαναστάσης 2009). Το ποσό αυτό φαίνεται στη στήλη 4 του πίνακα και ανέρχεται κατά μέσο όρο σε 50 χλγ./ στρέμμα (500 χλγ./εκτάριο) στην πεδινή ζώνη, σε 100 χλγ./στρέμμα (1000 χλγ./εκτάριο) στην ημιορεινή και 150 χλγ./στρέμμα (1500 χλγ./εκτάριο) στην ορεινή. **Τα ποσά αυτά θα πρέπει να βοσκηθούν μέσα σε 6 μήνες που είναι η μέση περίοδος βόσκησης για όλες τις ζώνες, οπότε η μηνιαία κατανάλωση θα πρέπει να είναι 80, 170 και 250 χλγ./εκτάριο. Αυτά είναι τα ποσά ισοδύναμης ζωοτροφής ανά εκτάριο βοσκοτόπου που θα πρέπει να δοθούν στον κτηνοτρόφο κάθε υψομετρικής ζώνης στην περίπτωση που αποφασίσει να απομακρύνει τα ζώα του για ένα μήνα από τον υποβαθμισμένο βοσκότοπο. Επειδή δεν υπάρχει στο εμπόριο σανός από φυσικούς βοσκοτόπους, προτείνεται να θεωρηθεί ως ισοδύναμη ζωοτροφή ο σανός μηδικής, ο οποίος μάλιστα υπερέχει ποιοτικά της βοσκήσιμης ύλης.**

V.2 ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΜΗΝΙΑΙΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΖΩΟΤΡΟΦΩΝ ΖΩΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ

Ο υπολογισμός του μηνιαίου κόστους έγινε με βάση τιμές εμπορίου του σανού μηδικής, όπως αυτές προέκυψαν από έρευνα σε εμπόρους ζωοτροφών ανά Περιφέρεια (βλ. κεφάλαιο VIII Πηγές δεδομένων – Βιβλιογραφία). Σύμφωνα με τα παραπάνω για κάθε Περιφέρεια το μηνιαίο κόστος ζωοτροφής ανά ΖΜ (Ζωική Μονάδα) υπολογίζεται όπως παρακάτω:

Ανατ. Μακεδονία – Θράκη.

Δεδομένου ότι οι μηνιαίες ανάγκες ανά ΖΜ σε μηδική είναι 300 χλγ./ΖΜ, οι μηνιαίες δαπάνες ανέρχονται σε **300 χλγ. x 0.15 € = 45 €ΖΜ.**

Η τιμή 0.15 € είναι τιμή εμπορίου και προκύπτει ως μέσος όρος των δύο τιμών (0.18 +0.12/2) που δίνονται για την συγκεκριμένη περιοχή.

Κ. Μακεδονία

Οι μηνιαίες δαπάνες σε μηδική είναι **300 χιλγ. x 0.18 € = 54 € ΖΜ.**

Η τιμή 0.18 € είναι τιμή εμπορίου και προκύπτει σαν μέσος όρος των δύο τιμών (0.16 + 0.20/2) που δίνονται για την συγκεκριμένη περιφέρεια.

Δυτ. Μακεδονία

Οι μηνιαίες δαπάνες σε μηδική είναι **300 χιλγ. x 0.22 € = 66 € ΖΜ.**

Η τιμή 0.22 € είναι τιμή εμπορίου για την συγκεκριμένη περιφέρεια.

Ήπειρος

Οι μηνιαίες δαπάνες σε μηδική είναι **300 χιλγ. x 0.24 € = 72 € ΖΜ.**

Η τιμή 0.24 € είναι τιμή εμπορίου για την συγκεκριμένη περιφέρεια.

Θεσσαλία

Οι μηνιαίες δαπάνες σε μηδική είναι **300 χιλγ. x 0.19 € = 57 € ΖΜ.**

Η τιμή 0.19 € είναι τιμή εμπορίου και προκύπτει σαν μέσος όρος των δύο τιμών (0.21 + 0.16/2) που δίνονται για την συγκεκριμένη περιφέρεια.

Ιόνιοι Νήσοι

Οι μηνιαίες δαπάνες σε μηδική είναι **300 χιλγ. x 0.24 € = 72 € ΖΜ.**

Η τιμή 0.24 € είναι τιμή εμπορίου για την συγκεκριμένη περιφέρεια.

Α. Ελλάδα

Οι μηνιαίες δαπάνες σε μηδική είναι **300 χιλγ. x 0.26 € = 78 € ΖΜ.**

Η τιμή 0.26 € είναι τιμή εμπορίου για την συγκεκριμένη περιφέρεια.

Στ. Ελλάδα

Οι μηνιαίες δαπάνες σε μηδική είναι **300 χιλγ. x 0.17 € = 51 € ΖΜ.**

Η τιμή 0.17 € είναι τιμή εμπορίου και προκύπτει σαν μέσος όρος των δύο τιμών (0.22 + 0.12/2) που δίνονται για την συγκεκριμένη περιφέρεια.

Αττική

Οι μηνιαίες δαπάνες σε μηδική είναι **300 χιλγ. x 0.3 € = 90 € ΖΜ.**

Η τιμή 0.3 € είναι τιμή εμπορίου για την συγκεκριμένη περιφέρεια.

Πελοπόννησος

Οι μηνιαίες δαπάνες σε μηδική είναι **300 χιλγ. x 0.22 € = 66 € ΖΜ.**

Η τιμή € είναι τιμή εμπορίου και προκύπτει σαν μέσος όρος των δύο τιμών (0.16 + 0.28/2) που δίνονται για την συγκεκριμένη περιφέρεια.

Κρήτη

Οι μηνιαίες δαπάνες σε μηδική είναι **300 χιλγ. x 0.27 € = 81 € ΖΜ.**

Η τιμή 0.27 € είναι τιμή εμπορίου για την συγκεκριμένη περιφέρεια.

Ν. Αιγαίο

Οι μηνιαίες δαπάνες σε μηδική είναι **300 χιλγ. x 0.45 € = 135 € ΖΜ.**

Η τιμή 0.45 € είναι τιμή εμπορίου και προκύπτει σαν μέσος όρος των τεσσάρων τιμών εμπορίου (0.48+0.50+0.38+0.42/4) που δίνονται για την συγκεκριμένη περιφέρεια.

B. Αιγαίο

Οι μηνιαίες δαπάνες σε μηδική είναι **300 χλγ. x 0.38 € = 114 € ΖΜ**.

Η τιμή 0.38 € είναι τιμή εμπορίου και προκύπτει σαν μέσος όρος των τριών τιμών εμπορίου (0.36+0.30+0.48/3) που δίνονται για την συγκεκριμένη περιφέρεια.

Πίνακας 1 Μηνιαίες Δαπάνες ζωοτροφών (€/ΖΜ)

	1	2	1*2
	Τιμή μηδικής	Μηνιαίες ανάγκες	Μηνιαία Δαπάνη ζωοτροφής
	(€/χλγ)	(χλγ/ΖΜ)	(€/ΖΜ)
Αν. Μακεδονία - Θράκη	0.15	300	45
Κ. Μακεδονία	0.18		54
Δ. Μακεδονία	0.22		66
Ήπειρος	0.24		72
Θεσσαλία	0.19		57
Ιόνιο	0.24		72
Δ. Ελλάδα	0.26		78
Στ. Ελλάδα	0.17		51
Αττική	0.30		90
Πελοπόννησος	0.22		66
Κρήτη	0.27		81
Ν. Αιγαίο	0.45		135
Β. Αιγαίο	0.38		114

V.3 ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΥΨΟΥΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΣΕ €/Ha ΑΝΑ ΥΨΟΜΕΤΡΙΚΗ ΖΩΝΗ

Με βάση τις ανάγκες των ζώων σε ζωοτροφές που αναφέρθηκαν παραπάνω, είναι προφανές, ότι θα **χρειαστούν 3,8, 1,8 και 1,2 εκτάρια βοσκοτόπου ανά μήνα**, αντίστοιχα για κάθε μια από τις τρεις υψομετρικές ζώνες (πεδινή, ημιορεινή και ορεινή), για να καλυφθούν οι μηνιαίες ανάγκες σε τροφή **1 ΖΜ**.

V.3.1. Πεδινή υψομετρική ζώνη (<600μ.).

Στην πεδινή υψομετρική ζώνη (<600μ.) η κάλυψη των μηνιαίων αναγκών σε ζωοτροφή **για 1 ΖΜ θα χρειαστούν 3.8 ha βοσκοτόπου**, οπότε ο υπολογισμός του ύψους ενίσχυσης σε €/Ha/μήνα ανά Περιφέρεια θα είναι:

- Α. Μακεδονία – Θράκη: Τα 45 €/ΖΜ αντιστοιχούν σε 3.8 ha, οπότε το ύψος ενίσχυσης ανέρχεται σε **11.84€/ha**.
- Κ. Μακεδονία: Τα 54 €/ΖΜ αντιστοιχούν σε 3.8 ha, οπότε το ύψος ενίσχυσης ανέρχεται σε **14.21€/ha**.

- Δ. Μακεδονία: Τα 66 €/ΖΜ αντιστοιχούν σε 3.8 ha, οπότε το ύψος ενίσχυσης ανέρχεται σε **17.37€/ha**.
- Ήπειρος: Τα 72 €/ΖΜ αντιστοιχούν σε 3.8 ha, οπότε το ύψος ενίσχυσης ανέρχεται σε **18.95€/ha**.
- Θεσσαλία: Τα 57 €/ΖΜ αντιστοιχούν σε 3.8 ha, οπότε το ύψος ενίσχυσης ανέρχεται σε **15€/ha**.
- Ιόνιοι Νήσοι: Τα 72 €/ΖΜ αντιστοιχούν σε 3.8 ha, οπότε το ύψος ενίσχυσης ανέρχεται σε **18.95€/ha**.
- Δ. Ελλάδα: Τα 78 €/ΖΜ αντιστοιχούν σε 3.8 ha, οπότε το ύψος ενίσχυσης ανέρχεται σε **20.53€/ha**.
- Στ. Ελλάδα: Τα 51 €/ΖΜ αντιστοιχούν σε 3.8 ha, οπότε το ύψος ενίσχυσης ανέρχεται σε **13.42€/ha**.
- Αττική: Τα 90 €/ΖΜ αντιστοιχούν σε 3.8 ha, οπότε το ύψος ενίσχυσης ανέρχεται σε **23.68€/ha**.
- Πελοπόννησος: Τα 66 €/ΖΜ αντιστοιχούν σε 3.8 ha, οπότε το ύψος ενίσχυσης ανέρχεται σε **17.37€/ha**.
- Κρήτη: Τα 81 €/ΖΜ αντιστοιχούν σε 3.8 ha, οπότε το ύψος ενίσχυσης ανέρχεται σε **21.32€/ha**.
- Ν. Αιγαίο: Τα 135 €/ΖΜ αντιστοιχούν σε 3.8 ha, οπότε το ύψος ενίσχυσης ανέρχεται σε **35.53 €/ha**.
- Β. Αιγαίο: Τα 114 €/ΖΜ αντιστοιχούν σε 3.8 ha, οπότε το ύψος ενίσχυσης ανέρχεται σε **30€/ha**.

V.3.2 Ημιορεινή υψομετρική ζώνη (600-800 μ.).

Στην ημιορεινή υψομετρική ζώνη (600-800 μ.) η κάλυψη των μηνιαίων αναγκών σε ζωοτροφή για μια αγελάδα θα χρειαστούν 1.8 ha βοσκοτόπου, οπότε ο υπολογισμός του ύψους ενίσχυσης σε€/ha ανά θα είναι:

- Α. Μακεδονία – Θράκη: Τα 45 €/ΖΜ αντιστοιχούν σε 1.8 ha, οπότε το ύψος ενίσχυσης ανέρχεται σε **25€/ha**.
- Κ. Μακεδονία: Τα 54 €/ΖΜ αντιστοιχούν σε 1.8 ha, οπότε το ύψος ενίσχυσης ανέρχεται σε **30€/ha**.
- Δ. Μακεδονία: Τα 66 €/ΖΜ αντιστοιχούν σε 1.8 ha, οπότε το ύψος ενίσχυσης ανέρχεται σε **36.67€/ha**.
- Ήπειρος: Τα 72 €/ΖΜ αντιστοιχούν σε 1.8 ha, οπότε το ύψος ενίσχυσης ανέρχεται σε **40€/ha**.
- Θεσσαλία: Τα 57 €/ΖΜ αντιστοιχούν σε 1.8 ha, οπότε το ύψος ενίσχυσης ανέρχεται σε **31.67€/ha**.
- Ιόνιοι Νήσοι: Τα 72 €/ΖΜ αντιστοιχούν σε 1.8 ha, οπότε το ύψος ενίσχυσης ανέρχεται σε **40€/ha**.
- Δ. Ελλάδα: Τα 78 €/ΖΜ αντιστοιχούν σε 1.8 ha, οπότε το ύψος ενίσχυσης ανέρχεται σε **43.33€/ha**.
- Στ. Ελλάδα: Τα 51 €/ΖΜ αντιστοιχούν σε 1.8 ha, οπότε το ύψος ενίσχυσης ανέρχεται σε **28.33€/ha**.
- Αττική: Τα 90 €/ΖΜ αντιστοιχούν σε 1.8 ha, οπότε το ύψος ενίσχυσης ανέρχεται σε **50€/ha**.
- Πελοπόννησος: Τα 66 €/ΖΜ αντιστοιχούν σε 1.8 ha, οπότε το ύψος ενίσχυσης ανέρχεται σε **36.67€/ha**.
- Κρήτη: Τα 81 €/ΖΜ αντιστοιχούν σε 1.8 ha, οπότε το ύψος ενίσχυσης ανέρχεται σε **45€/ha**.
- Ν. Αιγαίο: Τα 135 €/ΖΜ αντιστοιχούν σε 1.8 ha, οπότε το ύψος ενίσχυσης ανέρχεται σε **75€/ha**.

- Β. Αιγαίο: Τα 114 €/ΖΜ αντιστοιχούν σε 1.8 ha, οπότε το ύψος ενίσχυσης ανέρχεται σε **63.33€/ha**.

V.3.3 Ορεινή υψομετρική ζώνη (>800 μ.).

Στην ορεινή υψομετρική ζώνη (>800 μ.) η κάλυψη των μηνιαίων αναγκών σε ζωοτροφή για 1 ΖΜ θα χρειαστούν 1.2 ha βοσκοτόπου, οπότε ο υπολογισμός του ύψους ενίσχυσης σε€/ha ανά θα είναι:

- Α. Μακεδονία – Θράκη: Τα 45 €/ΖΜ αντιστοιχούν σε 1.2 ha, οπότε το ύψος ενίσχυσης ανέρχεται σε **37.5€/ha**.
- Κ. Μακεδονία: Τα 54 €/ΖΜ αντιστοιχούν σε 1.2 ha, οπότε το ύψος ενίσχυσης ανέρχεται σε **45€/ha**.
- Δ. Μακεδονία: Τα 66 €/ΖΜ αντιστοιχούν σε 1.2 ha, οπότε το ύψος ενίσχυσης ανέρχεται σε **55€/ha**.
- Ήπειρος: Τα 72 €/ΖΜ αντιστοιχούν σε 1.2 ha, οπότε το ύψος ενίσχυσης ανέρχεται σε **60€/ha**.
- Θεσσαλία: Τα 57 €/ΖΜ αντιστοιχούν σε 1.2 ha, οπότε το ύψος ενίσχυσης ανέρχεται σε **47.5€/ha**.
- Ιονίων Νήσων: Τα 72 €/ΖΜ αντιστοιχούν σε 1.2 ha, οπότε το ύψος ενίσχυσης ανέρχεται σε **60€/ha**.
- Δ. Ελλάδα: Τα 78 €/ΖΜ αντιστοιχούν σε 1.2 ha, οπότε το ύψος ενίσχυσης ανέρχεται σε **65€/ha**.
- Στ. Ελλάδα: Τα 51 €/ΖΜ αντιστοιχούν σε 1.2 ha, οπότε το ύψος ενίσχυσης ανέρχεται σε **42.5€/ha**.
- Αττική: Τα 90 €/ΖΜ αντιστοιχούν σε 1.2 ha, οπότε το ύψος ενίσχυσης ανέρχεται σε **75€/ha**.
- Πελοπόννησος: Τα 66 €/ΖΜ αντιστοιχούν σε 1.2 ha, οπότε το ύψος ενίσχυσης ανέρχεται σε **55€/ha**.
- Κρήτη: Τα 81 €/ΖΜ αντιστοιχούν σε 1.2 ha, οπότε το ύψος ενίσχυσης ανέρχεται σε **67.5€/ha**.
- Ν. Αιγαίο: Τα 135 €/ΖΜ αντιστοιχούν σε 1.2 ha, οπότε το ύψος ενίσχυσης ανέρχεται σε **112.5 €/ha**.
- Β. Αιγαίο: Τα 114 €/ΖΜ αντιστοιχούν σε 1.2 ha, οπότε το ύψος ενίσχυσης ανέρχεται σε **95€/ha**.

Πίνακας 2 Υπολογισμός του ετήσιου ύψους ενίσχυσης σε €/ha, ανά υψομετρική ζώνη¹.

	ΥΨΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ (€/ha)		
	Υψομετρική Ζώνη		
	Πεδινή	Ημιορεινή ζώνη	Ορεινή
Α. Μακεδονία - Θράκη	24	50	38
Κ. Μακεδονία	28	60	45
Δ. Μακεδονία	35	73	55
Ήπειρος	38	80	60
Θεσσαλία	30	63	48
Ιονίων Νήσων	38	80	60
Δ. Ελλάδα	41	87	65
Στ. Ελλάδα	27	57	43
Αττική	47	100	75
Πελοπόννησος	35	73	55
Κρήτη	43	90	68
Νότιο Αιγαίο	71	150	113
Βόρειο Αιγαίο	60	127	95

Με δεδομένη την μακροπρόθεσμη βελτίωση των φυσικών χαρακτηριστικών των βοσκοτόπων και της κατ' επέκταση αύξησης της αποδοτικότητας εκμετάλλευσής τους από τους κτηνοτρόφους, ως αποτέλεσμα της εφαρμογής του Μέτρου, υπολογίζεται το ετήσιο ύψος ενίσχυσης στο 70% των τιμών του Πίνακα 2 θεωρώντας ότι δεν θα αποδυναμωθεί το κίνητρο συμμετοχής στο Μέτρο. Έτσι προκύπτει ο παρακάτω πίνακας:

	ΥΨΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ (€/ha)		
	Υψομετρική Ζώνη		
	Πεδινή	Ημιορεινή ζώνη	Ορεινή
Α. Μακεδονία - Θράκη	17	35	27
Κ. Μακεδονία	20	42	32
Δ. Μακεδονία	25	51	39
Ήπειρος	27	56	42
Θεσσαλία	21	44	34
Ιονίων Νήσων	27	56	42
Δ. Ελλάδα	29	61	46
Στ. Ελλάδα	19	40	30
Αττική	33	70	53
Πελοπόννησος	25	51	39
Κρήτη	30	63	48
Νότιο Αιγαίο	50	105	79
Βόρειο Αιγαίο	42	89	67

¹ Η ετήσια ενίσχυση υπολογίστηκε για την Πεδινή και Ημιορεινή ζώνη για διάστημα 2 μηνών ενώ για την ορεινή 1 μήνας.

VI. ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΥΨΟΥΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΩΝ - ΔΕΣΜΕΥΣΗ 2

VI. Υπολογισμός ύψους ενίσχυσης κτηνοτρόφων - Δέσμευση 2	24
VI.1 Υπολογισμός κόστους μεταφοράς ζωικού κεφαλαίου	24
VI. 1.1. Υπολογισμός κόστους μεταφοράς ζωικού κεφαλαίου (€/ζώο/χιλιόμετρο)	25
VI. 1.2 Μετατροπή κόστους μεταφοράς ζωικού κεφαλαίου σε€/ha/χιλιόμετρο	26
VI.2 Υπολογισμός κόστους μεταφοράς γάλακτος από ορεινό βοσκότοπο στο τυροκομείο.	30

Η δέσμευση 2 αφορά αποκλειστικά μετακινούμενους κτηνοτρόφους που μετακινούν το σύνολο του ζωικού κεφαλαίου σε ορεινές βοσκήσιμες γαίες για τουλάχιστον τέσσερις (4) συνεχόμενους μήνες το έτος. Ο υπολογισμός του ύψους ενίσχυσης θα βασίζεται στα επιπλέον έξοδα που καλείται να καλύψει ο κτηνοτρόφος. **Τα επιπλέον αυτά έξοδα είναι το άθροισμα των δαπανών που προκύπτουν από την μεταφορά του ζωικού κεφαλαίου (φόρτωση μετακίνηση) στα ορεινά βοσκότοια + την καθημερινή μεταφορά γάλακτος από τον ορεινό βοσκότοπο στο πλησιέστερο τυροκομείο.**

VI.1 ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΟΣΤΟΥΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΖΩΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Για τον υπολογισμό του κόστους μεταφοράς του ζωικού κεφαλαίου λαμβάνεται υπόψη:

- ✓ Το είδος του ζώου (αιγοπρόβατα ή Βοοειδή)
- ✓ Ο αριθμός των ζώων που μεταφέρονται από πιστοποιημένους μεταφορείς από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων σύμφωνα με τον Καν. (ΕΚ) 1/2005 «Για την προστασία των ζώων κατά τη μεταφορά και συναφείς δραστηριότητες και για την τροποποίηση των οδηγιών 64/432/ΕΟΚ και 93/119/ΕΚ και του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 1255/97»
- ✓ Οι ζώνες χιλιομετρικών αποστάσεων (50-100, 100-150, 150-200, 200-250, 250-300, 300-350 & 350-400).
- ✓ Η προτεινόμενη πυκνότητα βόσκησης προς αποφυγή υπερβόσκησης όπως αναφέρεται παραπάνω θα ανέλθει σε 1,25 βοοειδή /ha ή 8,375 αιγοπρόβατα / ha.

Είναι σημαντικό να τονιστεί ότι ως Μεταφορείς μπορούν να ενεργούν μόνο τα πρόσωπα που είναι κάτοχοι άδειας η οποία έχει εκδοθεί από αρμόδια αρχή σύμφωνα με το άρθρο 10, παρ.1 ή για ταξίδια μεγάλης διάρκειας, σύμφωνα με το άρθρο 11, παρ. 1. του Καν.(ΕΚ) 1/2005. Επίσης μεταφορείς μπορεί να είναι και οι ίδιοι οι κτηνοτρόφοι που μεταφέρουν τα ζώα τους σε απόσταση έως και 65 χιλιομέτρων από τον τόπο αναχώρησης μέχρι τον τόπο προορισμού μετά από βεβαίωση της Γενικής Δ/σης Περιφερειακής Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής – Τμήμα Κτηνιατρικής.

VI. 1.1. Υπολογισμός κόστους μεταφοράς ζωικού κεφαλαίου (€/ζώο/χιλιόμετρο)

VI. 1.1.1. Αιγοπρόβατα

Δ. Μακεδονία

Η συνηθισμένη χιλιομετρική απόσταση για την μετακίνηση σε ορεινό βοσκότοπο είναι τα 200 χλμ. και το σύνολο των δαπανών για 216 αιγοπρόβατα στα 200 χιλ. είναι 650 €. Οπότε οι δαπάνες μεταφοράς των αιγοπροβάτων σε €/ζώο/χιλιόμετρο στα 200 χιλιόμετρα υπολογίζονται ως εξής:

$$650\text{€}/216 (\text{αριθμός αιγοπροβάτων}) = \mathbf{3,0 \text{ €/αιγοπρόβατο}/200 \text{ χλμ.} = \underline{\mathbf{0,015 \text{ €/ζώο/χιλιόμετρο}}}$$

Ηπειρος – Δ. Ελλάδα

Η συνηθισμένη χιλιομετρική απόσταση για την μετακίνηση σε ορεινό βοσκότοπο είναι τα 200 χλμ. και το σύνολο των δαπανών για 216 αιγοπρόβατα στα 200 χιλ. είναι 650 €. Οπότε οι δαπάνες μεταφοράς των αιγοπροβάτων ανά €/ζώο/χιλιόμετρο στα 200 χιλιόμετρα υπολογίζονται ως εξής:

$$650\text{€}/216 (\text{αριθμός αιγοπροβάτων}) = \mathbf{3,0 \text{ €/αιγοπρόβατο}/200 \text{ χλμ.} = \underline{\mathbf{0,015 \text{ €/ζώο/χιλιόμετρο}}}$$

Κ. Μακεδονία - Θράκη

Η συνηθισμένη χιλιομετρική απόσταση για την μετακίνηση σε ορεινό βοσκότοπο είναι τα 200 χλμ. και το σύνολο των δαπανών για 216 αιγοπρόβατα στα 200 χιλ. είναι 565 €. Οπότε οι δαπάνες μεταφοράς των αιγοπροβάτων ανά €/ζώο/χιλιόμετρο στα 200 χιλιόμετρα υπολογίζονται ως εξής:

$$565\text{€}/216 (\text{αριθμός αιγοπροβάτων}) = \mathbf{2,6 \text{ €/αιγοπρόβατο}/200 \text{ χλμ.} = \underline{\mathbf{0,013 \text{ €/ζώο/χιλιόμετρο}}}$$

Στ. Ελλάδα

Η συνηθισμένη χιλιομετρική απόσταση για την μετακίνηση σε ορεινό βοσκότοπο είναι τα 200 χλμ. και το σύνολο των δαπανών για 216 αιγοπρόβατα στα 200 χιλ. είναι 540 €. Οπότε οι δαπάνες μεταφοράς των αιγοπροβάτων ανά €/ζώο/χιλιόμετρο στα 200 χιλιόμετρα υπολογίζονται ως εξής:

$$540\text{€}/216 (\text{αριθμός αιγοπροβάτων}) = \mathbf{2,5 \text{ €/αιγοπρόβατο}/200 \text{ χλμ.} = \underline{\mathbf{0,0125 \text{ €/ζώο/χιλιόμετρο}}}$$

Πελοπόννησος

Η συνηθισμένη χιλιομετρική απόσταση για την μετακίνηση σε ορεινό βοσκότοπο είναι τα 200 χλμ. και το σύνολο των δαπανών για 216 αιγοπρόβατα στα 200 χιλ. είναι 350 €. Οπότε οι δαπάνες μεταφοράς των αιγοπροβάτων ανά €/ζώο/χιλιόμετρο στα 200 χιλιόμετρα υπολογίζονται ως εξής:

$$350 \text{ €}/216 (\text{αριθμός αιγοπροβάτων}) = \mathbf{1,6 \text{ €/αιγοπρόβατο}/200 \text{ χλμ.} = \underline{\mathbf{0,008 \text{ €/ζώο/χιλιόμετρο}}}$$

Θεσσαλία

Η συνηθισμένη χιλιομετρική απόσταση για την μετακίνηση σε ορεινό βοσκότοπο είναι τα 250 χλμ. και το σύνολο των δαπανών για 216 αιγοπρόβατα στα 250 χιλ. είναι 750 €. Οπότε οι δαπάνες μεταφοράς των αιγοπροβάτων ανά €/ζώο/χιλιόμετρο στα 250 χιλιόμετρα υπολογίζονται ως εξής:

$$750\text{€}/216 (\text{αριθμός αιγοπροβάτων}) = \mathbf{3,47 \text{ €/αιγοπρόβατο}/250 \text{ χλμ.} = \underline{\mathbf{0,014 \text{ €/ζώο/χιλιόμετρο}}}$$

Κρήτη - Νησιά

Η συνηθισμένη χιλιομετρική απόσταση για την μετακίνηση σε ορεινό βοσκότοπο είναι τα 50 χλμ. και το σύνολο των δαπανών για 216 αιγοπρόβατα στα 50 χιλ. είναι 200 €. Οπότε οι δαπάνες μεταφοράς των αιγοπροβάτων ανά €/ζώο/χιλιόμετρο στα 50 χιλιόμετρα υπολογίζονται ως εξής:

$$200 \text{ €}/216 (\text{αριθμός αιγοπροβάτων}) = \mathbf{0,9 \text{ €/αιγοπρόβατο}/50 \text{ χλμ.} = \underline{\mathbf{0,019 \text{ €/ζώο/χιλιόμετρο}}}$$

VI. 1.1.2. Βοσειδή

Δ. Μακεδονία

Η συνηθισμένη χιλιομετρική απόσταση για την μετακίνηση σε ορεινό βοσκότοπο είναι τα 200 χλμ. και το σύνολο των δαπανών για 27 αγελάδες στα 200 χιλ. είναι 475 €. Οπότε οι δαπάνες μεταφοράς των βοοειδών ανά €/ζώο/χιλιόμετρο στα 200 χιλιόμετρα υπολογίζονται ως εξής:

$$475\text{€} / 27 \text{ (αριθμός ζώων)} = 17,6 \text{ €αγελάδα} / 200 \text{ χλμ.} = \underline{\underline{0,09 \text{ €/ζώο/χιλιόμετρο}}}$$

Ηπειρος – Δ. Ελλάδα

Η συνηθισμένη χιλιομετρική απόσταση για την μετακίνηση σε ορεινό βοσκότοπο είναι τα 200 χλμ. και το σύνολο των δαπανών για 27 αγελάδες στα 200 χιλ. είναι 475 €. Οπότε οι δαπάνες μεταφοράς των βοοειδών ανά €/ζώο/χιλιόμετρο στα 200 χιλιόμετρα υπολογίζονται ως εξής:

$$475\text{€} / 27 \text{ (αριθμός ζώων)} = 17,6 \text{ €αγελάδα} / 200 \text{ χλμ.} = \underline{\underline{0,09 \text{ €/ζώο/χιλιόμετρο}}}$$

Κ. Μακεδονία - Θράκη

Η συνηθισμένη χιλιομετρική απόσταση για την μετακίνηση σε ορεινό βοσκότοπο είναι τα 200 χλμ και το σύνολο των δαπανών για 27 αγελάδες στα 200 χιλ. είναι 460 €. Οπότε οι δαπάνες μεταφοράς των βοοειδών ανά €/ζώο/χιλιόμετρο στα 200 χιλιόμετρα υπολογίζονται ως εξής:

$$460 \text{ €} / 27 \text{ (αριθμός ζώων)} = 17 \text{ €αγελάδα} / 200 \text{ χλμ.} = \underline{\underline{0,085 \text{ €/ζώο/χιλιόμετρο}}}$$

Στ. Ελλάδα

Η συνηθισμένη χιλιομετρική απόσταση για την μετακίνηση σε ορεινό βοσκότοπο είναι τα 200 χλμ. και το σύνολο των δαπανών για 27 αγελάδες στα 200 χιλ. είναι 400 €. Οπότε οι δαπάνες μεταφοράς των βοοειδών ανά €/ζώο/χιλιόμετρο στα 200 χιλιόμετρα υπολογίζονται ως εξής:

$$400 \text{ €} / 27 \text{ (αριθμός ζώων)} = 14,81 \text{ €αγελάδα} / 200 \text{ χλμ.} = \underline{\underline{0,074 \text{ €/ζώο/χιλιόμετρο}}}$$

Πελοπόννησος

Η συνηθισμένη χιλιομετρική απόσταση για την μετακίνηση σε ορεινό βοσκότοπο είναι τα 200 χλμ. και το σύνολο των δαπανών για 27 αγελάδες στα 200 χιλ. είναι 400 €. Οπότε οι δαπάνες μεταφοράς των βοοειδών ανά €/ζώο/χιλιόμετρο στα 200 χιλιόμετρα υπολογίζονται ως εξής:

$$400 \text{ €} / 27 \text{ (αριθμός ζώων)} = 14,81 \text{ €αγελάδα} / 200 \text{ χλμ.} = \underline{\underline{0,074 \text{ €/ζώο/χιλιόμετρο}}}$$

Θεσσαλία

Η συνηθισμένη χιλιομετρική απόσταση για την μετακίνηση σε ορεινό βοσκότοπο είναι 250 χλμ. και το σύνολο των δαπανών για 27 αγελάδες στα 250 χιλ. είναι 750 €. Οπότε οι δαπάνες μεταφοράς των βοοειδών ανά €/ζώο/χιλιόμετρο στα 250 χιλιόμετρα υπολογίζονται ως εξής:

$$750\text{€} / 27 \text{ (αριθμός ζώων)} = 27,75 \text{ €αγελάδα} / 250 \text{ χλμ.} = \underline{\underline{0,111 \text{ €/ζώο/χιλιόμετρο}}}$$

Κρήτη - Νησιά

Η συνηθισμένη χιλιομετρική απόσταση για την μετακίνηση σε ορεινό βοσκότοπο είναι τα 50 χλμ. και το σύνολο των δαπανών για 27 αγελάδες στα 50 χιλ. είναι 225 €. Οπότε οι δαπάνες μεταφοράς των βοοειδών ανά €/ζώο/χιλιόμετρο στα 50 χιλιόμετρα υπολογίζονται ως εξής:

$$225 \text{ €} / 27 \text{ (αριθμός ζώων)} = 8,33 \text{ €αγελάδα} / 50 \text{ χλμ.} = \underline{\underline{0,167 \text{ €/ζώο/χιλιόμετρο}}}$$

VI. 1.2 Μετατροπή κόστους μεταφοράς ζωικού κεφαλαίου σε €/ha/χιλιόμετρο

Η προτεινόμενη πυκνότητα βόσκησης θα ανέλθει σε 1,25 βοοειδή /ha ή 8,375 αιγοπρόβατα / ha.

VI. 1.2.1 Αιγοπρόβατα

Δ. Μακεδονία

Οι δαπάνες μεταφοράς των αιγοπροβάτων είναι 0,015 €/ζώο/χιλιόμετρο. Οπότε οι δαπάνες μεταφοράς ανά ha είναι: $8,375 * 0,015 = \underline{0,126 \text{ €/ha/χιλιόμετρο}}$.

Ηπειρος – Δ. Ελλάδα

Οι δαπάνες μεταφοράς των αιγοπροβάτων είναι 0,015 €/ζώο/χιλιόμετρο. Οπότε οι δαπάνες μεταφοράς ανά ha είναι: $8,375 * 0,015 = \underline{0,126 \text{ €/ha/χιλιόμετρο}}$.

Κ. Μακεδονία-Θράκη

Οι δαπάνες μεταφοράς των αιγοπροβάτων είναι 0,013 €/ζώο/χιλιόμετρο. Οπότε οι δαπάνες μεταφοράς ανά ha είναι: $= 0,013 * 8,375 = \underline{0,110 \text{ €/ha/χιλιόμετρο}}$

Στ. Ελλάδα

Οι δαπάνες μεταφοράς των αιγοπροβάτων είναι 0,0125 €/ζώο/χιλιόμετρο. Οπότε οι δαπάνες μεταφοράς ανά ha είναι: $= 0,0125 * 8,375 = \underline{0,105 \text{ €/ha/χιλιόμετρο}}$

Πελοπόννησος

Οι δαπάνες μεταφοράς των αιγοπροβάτων είναι 0,008 €/ζώο/χιλιόμετρο. Οπότε οι δαπάνες μεταφοράς ανά ha είναι: $0,008 * 8,375 = \underline{0,068 \text{ €/ha/χιλιόμετρο}}$

Θεσσαλία

Οι δαπάνες μεταφοράς των αιγοπροβάτων είναι 0,014 €/ζώο/χιλιόμετρο. Οπότε οι δαπάνες μεταφοράς ανά ha είναι: $0,014 * 8,375 = \underline{0,116 \text{ €/ha/χιλιόμετρο}}$

Κρήτη - Νησιά

Οι δαπάνες μεταφοράς των αιγοπροβάτων είναι 0,018 €/ζώο/χιλιόμετρο. Οπότε οι δαπάνες μεταφοράς ανά ha είναι: $0,018 * 8,375 = \underline{0,155 \text{ €/ha/χιλιόμετρο}}$

VI. 1.2.2 Βοοειδή

Δ. Μακεδονία

Οι δαπάνες μεταφοράς των βοοειδών είναι 0,09 €/ζώο/χιλιόμετρο. Οπότε οι δαπάνες μεταφοράς ανά ha είναι: $1,25 * 0,09 = \underline{0,112 \text{ €/ha/χιλιόμετρο}}$.

Ηπειρος – Δ. Ελλάδα

Οι δαπάνες μεταφοράς των βοοειδών είναι 0,09€/ζώο/χιλιόμετρο. Οπότε οι δαπάνες μεταφοράς ανά ha είναι: $1,25 * 0,09 = \underline{0,112 \text{ €/ha/χιλιόμετρο}}$

Κ. Μακεδονία-Θράκη

Οι δαπάνες μεταφοράς των βοοειδών είναι 0,085€/ζώο/χιλιόμετρο. Οπότε οι δαπάνες μεταφοράς ανά ha είναι: $1,25 * 0,085 = \underline{0,106 \text{ €/ha/χιλιόμετρο}}$.

Στ. Ελλάδα

Οι δαπάνες μεταφοράς των βοοειδών είναι 0,075€/ζώο/χιλιόμετρο. Οπότε οι δαπάνες μεταφοράς ανά ha είναι: $1,25 * 0,075 = \underline{0,093 \text{ €/ha/χιλιόμετρο}}$.

Πελοπόννησος

Οι δαπάνες μεταφοράς των βοοειδών είναι 0,075€/ζώο/χιλιόμετρο. Οπότε οι δαπάνες μεταφοράς ανά ha είναι: $1,25 * 0,075 = \underline{0,093 \text{ €/ha/χιλιόμετρο}}$.

Θεσσαλία

Οι δαπάνες μεταφοράς των βοοειδών είναι 0,075€/ζώο/χιλιόμετρο. Οπότε οι δαπάνες μεταφοράς ανά ha είναι: $1,25 * 0,111 = \underline{0,139 \text{ €/ha/χιλιόμετρο}}$.

Κρήτη-Νησιά

Οι δαπάνες μεταφοράς των βοοειδών είναι 0,165€/ζώο/χιλιόμετρο. Οπότε οι δαπάνες μεταφοράς ανά ha είναι: $1,25 * 0,165 = \underline{0,208 \text{ €/ha/χιλιόμετρο}}$.

Για τον υπολογισμό της ενίσχυσης της μεταφοράς των ζώων ανά χιλιομετρική ζώνη και περιφέρεια, χωρίσαμε τις χιλιομετρικές ζώνες σε 7 κλάσεις και για κάθε κλάση υπολογίστηκε η μέση χιλιομετρική απόσταση. Το γινόμενο αυτής της μέσης χιλιομετρικής απόστασης x την ενιαία τιμή των δαπανών μεταφοράς των ζώων (€/ha/χλμ) x 2 φορές η χιλιομετρική απόσταση μας δίνει την ενίσχυση του Δικαιούχου για τις δαπάνες μεταφοράς σε €/ha, ανά χιλιομετρική ζώνη, σε επίπεδο περιφέρειας και ανά κατηγορία ζώου, όπως φαίνεται στον παρακάτω Πίνακα:

Πίνακας 3 Υπολογισμός του Κόστους Μεταφοράς Ζωικού Κεφαλαίου

	ΔΑΠΑΝΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ			
	€/ζώο/χιλιόμετρο		€/ha/χιλιόμετρο	
	Αιγοπρόβατα	Βοοειδή	Αιγοπρόβατα	Βοοειδή
Δ. Μακεδονία	0,015	0,09	0.126	0.112
Ήπειρος – Δ. Ελλάδα	0,015	0,09	0.126	0.112
Κ. Μακεδονία-Θράκη	0,013	0,085	0.110	0.106
Στερεά Ελλάδα	0,0125	0,075	0.105	0.093
Πελοπόννησος	0,008	0,075	0.068	0.093
Θεσσαλία	0,014	0,111	0.116	0.139
Κρήτη-Νησιά	0,019	0,167	0.155	0.208

Πίνακας 4 Συγκεντρωτικός Πίνακας Ενίσχυσης για τις Δαπάνες Μεταφοράς Ζώων σε€/ha,

		Δ. Μακεδονία	Ήπειρος – Δ. Ελλάδα	Κ. Μακεδονία-Θράκη	Στ. Ελλάδα	Πελοπόννησος	Θεσσαλία	Κρήτη-Νησιά
ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΗ (χλμ)		Α. ΔΑΠΑΝΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΑΙΓΟΠΡΟΒΑΤΩΝ (€/ζώο/χιλιόμετρο)						
		0.015	0.015	0.013	0.013	0.008	0.014	0.019
		Β. ΔΑΠΑΝΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΑΙΓΟΠΡΟΒΑΤΩΝ (€/ha/χιλιόμετρο)						
		0.125	0.1254	0.1090	0.1042	0.0675	0.1158	0.1544
Από	έως	Γ. ΕΠΙΔΟΤΗΣΗ ΑΙΓΟΠΡΟΒΑΤΩΝ (€/ha)						
50	100	18.82	18.82	16.36	15.63	10.13	17.37	23.16
100	150	31.36	31.36	27.26	26.05	16.89	28.95	38.60
100	200	37.63	37.63	32.71	31.27	20.26	34.74	46.32
200	250	56.45	56.45	49.07	46.90	30.40	52.11	69.48
250	300	69.00	69.00	59.97	57.32	37.15	63.69	84.92
300	350	81.54	81.54	70.88	67.74	43.91	75.27	100.36
350	400	94.09	94.09	81.78	78.16	50.66	86.85	115.80
		Δ. ΔΑΠΑΝΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΒΟΟΕΙΔΩΝ (€/ζώο/χιλιόμετρο)						
ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΗ (χλμ)		0.09	0.09	0.085	0.074	0.074	0.111	0.167
		Β. ΔΑΠΑΝΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΒΟΟΕΙΔΩΝ (€/ha/χιλιόμετρο)						
Από	έως	0.07	0.07	0.07	0.06	0.06	0.09	0.13
		Γ. ΕΠΙΔΟΤΗΣΗ ΒΟΟΕΙΔΩΝ (€/ha)						
50	100	10.56	10.56	10.22	8.89	8.89	13.33	20.00
100	150	17.59	17.59	17.04	14.81	14.81	22.22	33.33
100	200	21.11	21.11	20.44	17.78	17.78	26.67	40.00
200	250	31.67	31.67	30.67	26.67	26.67	40.00	60.00
250	300	38.70	38.70	37.48	32.59	32.59	48.89	73.33
300	350	45.74	45.74	44.30	38.52	38.52	57.78	86.67
350	400	52.78	52.78	51.11	44.44	44.44	66.67	100.00

VI.2 ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΓΑΛΑΚΤΟΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΟΡΕΙΝΟ ΒΟΣΚΟΤΟΠΟ ΣΤΟ ΠΛΗΣΙΕΣΤΕΡΟ ΤΥΡΟΚΟΜΕΙΟ.

Ο υπολογισμός του κόστους μεταφοράς γάλακτος από τον ορεινό βοσκότοπο στο πλησιέστερο τυροκομείο βασίστηκε στην εξής μεθοδολογία:

- Έλαβε ως δεδομένο τα **20 χλμ.** ως μέση χιλιομετρική απόσταση μεταφοράς του γάλακτος από τον θερινό ορεινό βοσκότοπο έως το τυροκομείο, το οποίο και είναι καθημερινή ανάγκη των κτηνοτρόφων.
- Έλαβε υπόψη την κατανάλωση καυσίμου ενός αγροτικού τύπου DIESEL 2.4 11lt/100km
- Και την ισχύουσα σημερινή τιμή αγοράς του καυσίμου (πετρέλαιο κίνησης)

Κατανάλωση 11lt / 100km

Τιμή Diesel 1,15€/lt

Το κόστος ημερήσιας μεταφορά γάλακτος = $2*20 \text{ χλμ.} * 11*1.15/100 = 5.06\text{€}$

Οπότε το ύψος ενίσχυσης των κτηνοτρόφων της δέσμευσης 2 θα είναι οι δαπάνες μεταφοράς των ζώων σε **€**ha όπως φαίνονται στον Πίνακα 4 ανά περιφέρεια και χιλιομετρική ζώνη, αλλά και αναλυτικότερα οι τιμές παρουσιάζονται στον παρακάτω Πίνακα 5. Οι δαπάνες μεταφοράς των ζώων προστίθενται στις δαπάνες που προκύπτουν από την καθημερινή μεταφορά γάλακτος από τον ορεινό βοσκότοπο στο πλησιέστερο τυροκομείο που είναι **5,06 €/μήνα**, οι οποίες είναι και οι μόνες μεταβλητές δαπάνες ανά /μήνα σε σχέση με τις δαπάνες μεταφοράς των ζώων, οι οποίες είναι σταθερές και δίνονται εφάπαξ.

VII. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

VII. Συμπεράσματα.....	31
VII. 1 Ύψος Ενίσχυσης των δικαιούχων της Δέσμευσης 1	31
VII. 2 Ύψος Ενίσχυσης των δικαιούχων της Δέσμευσης 2	32

VII. 1 Ύψος ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΤΗΣ ΔΕΣΜΕΥΣΗΣ 1

Με δεδομένη την μακροπρόθεσμη βελτίωση των φυσικών χαρακτηριστικών των βοσκοτόπων και της κατ' επέκταση αύξησης της αποδοτικότητας εκμετάλλευσής τους από τους κτηνοτρόφους, ως αποτέλεσμα της εφαρμογής του Μέτρου, υπολογίζεται το ετήσιο ύψος ενίσχυσης στο 70% των τιμών του Πίνακα 2 θεωρώντας ότι δεν θα αποδυναμωθεί το κίνητρο συμμετοχής στο Μέτρο. Το συνολικό ετήσιο ύψος ενίσχυσης των Δικαιούχων της Δέσμευσης 1 σε €/ha ανά Υψομετρική Ζώνη και σε κάθε Περιφέρεια είναι:

Πίνακας 5 Ύψος ενίσχυσης των Δικαιούχων της Δέσμευσης 1 σε €/ha ανά Υψομετρική Ζώνη²

	ΎψΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ (€/ha)		
	Υψομετρική Ζώνη		
	Πεδινή (<600μ.)	Ημιορεινή ζώνη (600-800 μ.)	Ορεινή >800 μ.
Α. Μακεδονία - Θράκη	17	35	27
Κ. Μακεδονία	20	42	32
Δ. Μακεδονία	25	51	39
Ήπειρος	27	56	42
Θεσσαλία	21	44	34
Ιονίων Νήσων	27	56	42
Δ. Ελλάδα	29	61	46
Στ. Ελλάδα	19	40	30
Αττική	33	70	53
Πελοπόννησος	25	51	39
Κρήτη	30	63	48
Νότιο Αιγαίο	50	105	79
Βόρειο Αιγαίο	42	89	67

² Η ετήσια ενίσχυση υπολογίστηκε για την Πεδινή και ημιορεινή ζώνη για διάστημα 2 μηνών ενώ για την ορεινή 1 μήνας.

VII. 2 Ύψος Ενίσχυσης των Δικαιούχων της Δέσμευσης 2

Επειδή η μετακινούμενη κτηνοτροφία αποτελεί καλή πρακτική οι οποία εφαρμόζεται παραδοσιακά στον Ελλαδικό χώρο και η ενίσχυσή της στο πλαίσιο του Μέτρου 10 θα αποτελέσει εξ αρχής κίνητρο διατήρησής της, θεωρούμε πως ο υπολογισμός της ετήσιας ενίσχυσης στο 70% των τιμών του Πίνακα 4 δεν θα αποτελέσει αντικίνητρο για τη συμμετοχή στο Μέτρο. Το ύψος ενίσχυσης των κτηνοτρόφων της δέσμευσης 2 θα είναι οι δαπάνες μεταφοράς των ζώων σε €/ha συν τις δαπάνες που προκύπτουν από την καθημερινή μεταφορά γάλακτος από τον ορεινό βοσκότοπο στο πλησιέστερο τυροκομείο σε €/μήνα, όπως παρουσιάζονται στον παρακάτω Πίνακα:

Πίνακας 6 Ύψος Συνολικής Ενίσχυσης των Δικαιούχων της Δέσμευσης 2 σε€/ha.

ΧΙΛΙΟΜΕΤΡΙΚΗ ΚΛΑΣΗ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΗΣ (χλμ)	ΔΑΠΑΝΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΖΩΩΝ (€/ha)														ΔΑΠΑΝΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΓΑΛΑΚΤΟΣ (€/ΜΗΝΑ)
	Δυτική Μακεδονία		Ήπειρος - Δ. Ελλάδα		Κεντρική Μακεδονία - Θράκη		Στερεά Ελλάδα		Πελοπόννησος		Θεσσαλία		Κρήτη – νησιά		
	Αιγοπρόβατα	Βοοειδή	Αιγοπρόβατα	Βοοειδή	Αιγοπρόβατα	Βοοειδή	Αιγοπρόβατα	Βοοειδή	Αιγοπρόβατα	Βοοειδή	Αιγοπρόβατα	Βοοειδή	Αιγοπρόβατα	Βοοειδή	
50-100	13.17	7.39	13.17	7.39	11.45	7.15	10.94	6.22	7.09	6.22	12.16	9.33	16.21	14.00	3,54
100-150	21.95	12.31	21.95	12.31	19.08	11.93	18.24	10.37	11.82	10.37	20.27	15.55	27.02	23.33	
100-200	26.34	14.78	26.34	14.78	22.90	14.31	21.89	12.45	14.18	12.45	24.32	18.67	32.42	28.00	
200-250	39.52	22.17	39.52	22.17	34.35	21.47	32.83	18.67	21.28	18.67	36.48	28.00	48.64	42.00	
250-300	48.30	27.09	48.30	27.09	41.98	26.24	40.12	22.81	26.01	22.81	44.58	34.22	59.44	51.33	
300-350	57.08	32.02	57.08	32.02	49.62	31.01	47.42	26.96	30.74	26.96	52.69	40.45	70.25	60.67	
350-400	65.86	36.95	65.86	36.95	57.25	35.78	54.71	31.11	35.46	31.11	60.80	46.67	81.06	70.00	

VIII ΠΗΓΕΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ - ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

VIII ΠΗΓΕΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ - Βιβλιογραφία	33
Πηγές Δεδομένων	33
Βιβλιογραφικές Πηγές	33
Διαδικτυακές Πηγές	34

ΠΗΓΕΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Για την δέσμευση 1 οι τιμές των ζωοτροφών ανά περιφέρεια είναι τιμές εμπορίου που υπολογίστηκαν μετά από έρευνα αγοράς που πραγματοποιήθηκε σε επίπεδο περιφέρειας. Όταν υπήρχαν 2 ή και παραπάνω διαφορετικές τιμές εμπορίου για την ίδια περιφέρεια, υπολογίστηκε ο μέσος όρος αυτών των τιμών.

Για την Δέσμευση 2, οι τιμές μεταφοράς των ζώντων ζώων (αιγοπρόβατα και βοοειδή) στα ορεινά βοσκοτόπια προήλθαν από επικοινωνία με τους πιστοποιημένους μεταφορείς του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης ανά περιφέρεια που μεταφέρουν αιγοπρόβατα και βοοειδή στα ορεινά βοσκοτόπια. Επίσης τα άτομα που επιλέχθηκαν για αυτή της επικοινωνία ήταν μετά από σύσταση των αρμόδιων Δ/νσεων της Κτηνιατρικής της Γενικής Δ/σης Περιφερειακής Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής σε επίπεδο Περιφέρειας. Οι αρμόδιες Δ/σεις είναι υπεύθυνες για την έκδοση αδειών (τύπου I & II) στους πιστοποιημένους μεταφορείς σύμφωνα με το άρθρο 10 & 11 του Κανονισμού (ΕΚ) 1/2005, καθώς και των ελέγχων που πραγματοποιούνται στην μεταφορά των ζώων από τις ίδιες τις υπηρεσίες σύμφωνα με το άρθρο 27 παρ. 1 του ίδιου Κανονισμού (ΕΚ).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

- ✓ Ζέρβας, Γ., Π. Καλαϊσκάκης και Κ. Φεγγερός. 2004. Διατροφή Αγροτικών Ζώων. Εκδόσεις Σταμούλη. Αθήνα.
- ✓ Κατσαούνης, Ν. 2000. Βοοτροφία. Σύγχρονη Παιδεία. Θεσσαλονίκη.
- ✓ Παπαναστάσης, Β.Π. 1982. Παραγωγή των ποολίβαδων σε σχέση με τη θερμοκρασία αέρος και τη βροχή στη Βόρεια Ελλάδα. Δασική Έρευνα, 3(III)-Παράρτημα.
- ✓ Παπαναστάσης, Β.Π. 2009. Λιβαδοκτηνοτροφική Ανάπτυξη. Εκδόσεις Γιαχούδη. Θεσσαλονίκη.
- ✓ Παπαναστάσης, Β.Π. και Ι. Ισπικούδης. 2012. Οικολογία Λιβαδιών. Εκδόσεις Γιαχούδη. Θεσσαλονίκη.
- ✓ Χατζημηνάογλου, Ι. 2001. Πρόβατα και Αίγες στην Ελλάδα και τον Κόσμο. Εκδόσεις Γιαχούδη-Γιαπούλη. Θεσσαλονίκη.
- ✓ Νάστης, Α και Τσιουβάρας Κ. 2009. Διαχείριση και Βελτίωση Λιβαδιών. Εκδόσεις UNIVERSITY STUDIO PRESS. Θεσ/νίκη.
- ✓ Νικήτα-Μαρτζοπούλου Χ., (n.d) Εναλλακτικές Μορφές Σταβλισμού Παραγωγικών ζώων.
- ✓ Σαρλής, Γ. 1998. Βελτίωση και διαχείριση φυσικών βοσκοτόπων. Μέρος Α, Εκδόσεις Α. Σταμούλης, Αθήνα.
- ✓ Σαρλής, Γ. 1998. Βελτίωση και διαχείριση φυσικών βοσκοτόπων. Μέρος Β, Εκδόσεις Α. Σταμούλης, Αθήνα.
- ✓ Μέση παραγωγή, βοσκήσιμη ύλη και βοσκοϊκανότητα των τεσσάρων λιβαδικών τύπων σε τρεις υψομετρικές ζώνες για όλη την Ελλάδα (ΚΥΑ 117394/2932/12-12-2014).

- ✓ Προδιαγραφές των Προσωρινών Διαχειριστικών Σχεδίων Βόσκησης της ΚΥΑ 117394/2932/12-12-2014.

ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

1. Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του ΠΑΑ 2014-2020
<http://www.agrotikianaptixi.gr>
2. Γεωτεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας
<http://www.geotee.gr>
3. Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
<http://www.europarl.europa.eu>
4. Ελληνικό Αγροδασικό Δίκτυο
<http://www.agroforestry.gr>
5. Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο
<http://www.ead.gr/index.php/el/>
6. Ευρωπαϊκό Αγροτικό Δίκτυο
<http://www.eip-agri-eu>